

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 181 SZÁM

Részt vesz-e Sztalin a Roosevelt--Churchill-találkozón?

Juliusban egymillió tonna hajóteret veszett az ellenség -- Keleten változatlan heveséggel folyik az adáz küzdelem -- A szovjet minden elkéseredett bevetése és áttörési kísérlete megtorpan a szilárd német védelmen -- Sziciliában újabb eredményeket értek el a tengelycsapatok

Miről tárgyalnak Kanadában?

Berlin, augusztus 11. A Püher főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nak, a véderő főparancsnoksága közli:

A kubáni hídfőnél és a miu-szi arcvonalzakaszon csak gyenge szovjet előretöréseket jelentenek. Egy támadó vállalkozásunk elérte a kitűzött célját. Az bjelgorodi térségben tovább tartanak a súlyos, változatos harcok. Erős ellenséges gyalogság és páncélosok áttörési kísérlete meghiúsult, sok ellenséges páncélost kilőttünk. Az Oreltől nyugatra lévő arcvonalzakaszon szintén sok ellenséges támadás omlott össze. Itt csupán egy páncéloshadosztály körzetében 61 szovjet páncélos pusztult el. A Wjazmától délre és délnyugatra lévő harci térségben az ellenség tovább folytatta áttörési kísérleteit nagy erővel. Eltekintve egy

tisztára helyi betöréstől, az arcvonal szilárdan német kézen van.

A Ladoga tótól délre az ellenség helyi előretöréseket hajtott végre, de ezeket szintén visszautasítottuk. A keleti arcvonalon 348 páncélosot lőttünk ki. A német légiőerő minden fontos ponton erős harci és közelharc repülőkötelékekkel beavatkozott a küzdelemben és tehermentesítette a súlyos harcokat vivó csapatokat. A magas északon német hegyivadászok úttalan őserdőkben elfoglaltak egy magaslati állást a makacsul védekező ellenségtől és azt meg is tartották, erős tűzérősségi és légi támogatással megismételt ellentámadásokkal szemben. A szovjet csapatok e közben súlyos veszteségeket szenvedtek.

Sikeres elhárító harc Sziciliában

Sziciliában csapataink a közepes arcvonalzakaszon mozgékony hadmozdulatok alkalmazásával elhárították az ellenséges támadásokat. A közepes és déli arcvonalzakaszon csak ellenséges felderítésként és rohamcsapatvállalkozásokról érkező hírek. Nehéz német csatarepülőgépek Augusta és Siracusa előtt ellenséges szállítóhajók ellen éjszakai támadást intéztek és ezek folyamán 21.000 tonnátartalmat képviselő 4 szállítóhajót semmisített meg, 7 további szállítóhajó és egy hadihajó súlyosan megsérült. Nappal több német harcrepülőgép a sziget északi és déli partjain lévő utánpótlási támaszpontokat támadott meg meglepetésszerűen. Bom-

bákkal és tűzfegyverekkel megromogáltak egy romboló, négy szállítóhajó és nagyobb számú partraszállító járművet.

A szerdára virradó éjszaka az ellenség romboló- és gyújtóbombákat dobott Nürnberg városának területére. Lakóházakban, kulturépületekben és középületekben károk keletkeztek. A lakosságnak csak csekély veszteségei voltak. Eddigi megállapítások szerint a vadászgépek és a légvédelmi tűzérősség a támadó bombázók közül 14-et lőtt le.

Szendára virradó éjszaka gyors német harci repülőgépek saját veszteség nélkül Középlanglia katonai célpontjai ellen intéztek támadást, láthatóan jó eredménnyel. (MTI)

Olasz torpedóvetők támadása angolszász hajók ellen

Róma, augusztus 11. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 1173. számú közleménye:

A szicíliai arcvonal közepes és északi szakaszán olasz és német csapatok kemény védelmi harcokat folytattak, amelyben feltartóztatták az ellenséges előrenyomulását. Az ellenséges légiőerő ismételen hevesen támadta Messinát. Olasz torpedóvető repülőgépek ellenséges hajókaravánt támadtak meg a szicíliai vizeken és eltaláltak egy nehéz cirkáló, valamint 2

közepes tonnátartalmú gőzöst. Éjszakai bombavető repülőgépek sikeresen támadták Palermo és Siracusa kikötőjét. — Augusta vizei előtt, a sziget északi partjai mentén német repülőgépek bombákkal súlyosan megromogáltak összesen 17.000 tonna hajóteret kitevő 4 csapatszállítóhajót, továbbá 1 torpedórombolót és néhány partraszállító járművet. Egy olasz vadászrepülőgép Szardínia partjai közelében lelőtt egy angol repülőgépet. Ambrosio

tábornok. (MTI)
A Torino, Milano és Genova ellen intézett ellenséges légitámadás során a polgári lakosság az eddig beérkezett jelentések szerint a következő veszteségeket szenvedte:
Torino: 12 halott és 48 sebesült, Milano: 101 halott és 167 sebesült, Genova: 11 halott és 37 sebesült. (MTI)

Expedíciós hadsereg jön Braziliából

Lisszabon, augusztus 11. (Bud. Tud.) Davis Browne, a Reuter-ügynökség tudósítója jelenti, hogy a brazil expedíciós hadsereg még ez év vége előtt átkel az Atlanti óceánon, s 250.000 főből fog állni. Az expedíciós hadsereg főképpen a megszállott területeken fogja a rendet biztosítani.

A fasizmus felszámolása

Róma, augusztus 11. (Stefani.) Az új kormánynak jelenleg az a legfőbb feladata, hogy vizsgálatakat indít a fasiszta rendszer idején, főként 1922 október 22-től 1943 július 24-ig terjedő időben belül politikai tevékenységet folytató egyének rohamos vagyonosodása ügyében. Ezt az intézkedést mindenki úgy fogja fel, mint az olasz közélet erkölcsi újjáépítésének egyik fontos rendszabályát. Egész Olaszországban nagy várakozással tekintenek a vizsgálat elé, amelyet 3 magasrangú hatóság személyesen végez. A megvizsgálandó esetek száma több ezret tesz ki.

A Messagero ezért azt a javaslatot teszi, hogy a lakosság siessen a hatóságok segítségére adatokkal és panaszok előterjesztésével a vizsgálatok megkönnyítése és meggyorsítása érdekében. (MTI)

Juliusban közel egymillió tonna hajóteret veszett az ellenség

Berlin, augusztus 11. A Német TI értesítése szerint a háromhatalmi egyezmény országai július folyamán több mint 925.000 tonnátartalmat képviselő brit és amerikai hajóteret szilvesztertelék el és több

mint 850.000 tonnátartalmú hajót megromogáltak bombákkal, vagy torpedóval. A megromogált hajók egy részét nem érdemes kijavítani, így az angol-amerikai hajótervesztés júliusban több mint egy millió tonna, de a kibajtható hajók is hiányozni fognak az ellenségnek több hónapra, mert a brit és északamerikai hajógyárak túl vannak terhelve munkával. Így az elmúlt hónap az angolszá-

szokra igen nagy veszteségekkel járt. (MTI)

Berlin, augusztus 11. (Német TI) La Lineából jelentik, hogy Gibraltárba kedden a délelőtti órákban befutott egy sérült cirkáló, amely a kikötő felé közeledett, azután egy vontatóhajó segítségével futott oda be. A hajó, amely a fedélzetén sérüléseket szenvedett és amelyet csak nemrég javítottak ki, a Földközi tenger irányából jött.

A hét végén találkozik Churchill és Roosevelt

Quebeck, augusztus 11. (Bud. Tud.) A keddi nap folyamán magasrangú amerikai személyiségek és katonai szakértők érkeztek Quebeckbe. Kedden megtartották az amerikai és kanadai képviselők első értekezletét. Roosevelt, Churchill és Mackenzie King összejövetelének időpontja még nem ismert. Az Exchange diplomáciai munkatársa szerint a tanácskozásokat két szakaszban tartják meg. Először brit-kanadai megbeszélések lesznek és csak azután kerül sor a brit-amerikai tanácskozásra. Churchill és Roosevelt találkozására előreláthatólag csak a hét végén kerül sor. A brit miniszterelnök ezalkalommal hatodik ízben tanácskozik az amerikai elnökkel.

Quebeckben meglegyrik, hogy a figyelő szem figyelmét nem

kerül el az a tény, hogy a mostani tanácskozások különös fontossággal bírnak. Úgy tudják, hogy a legutóbbi katonai és politikai eseményekre való tekintettel a casablankai határozatok is revízió alá fogják venni. Lehetséges, hogy most határozzák el az európai szárazföld elleni inváziós kísérlet időpontját. Általános az a benyomás, hogy nagy katonai események állnak küszöbön. — Előterben Olaszország, a Balkán és Nyugateurópa áll. Feltehető, hogy Churchill és Roosevelt megvitátja az algiri francia felszabadítási bizottság elismerésének kérdését is. — Moszkvával kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy a Kreml, mint eddig is, tájékoztatni fogják a konferencia lefolyásáról, az elvi kérdéseket pedig közvetlenül Moszkvával beszéljük meg.

Miről tárgyalnak Kanadában?

London, augusztus 11. (Bud. Tud.) Beavatott londoni körök azt hiszik, hogy Churchill és Roosevelt találkozója alkalmával a következő kérdések kerülnek szóba:

1. Az európai szárazföld elleni hadműveletek azzal a céllal, hogy Németországot a keleti fronton harcoló hadosztályai egy részének elvonására kényesítsék.

2. Katonai és politikai intézkedések Olaszország ellen.

3. Azoknak a módszereknek a megbeszélése, amelyekkel Németországot fegyverszünetre lehetne kényszeríteni.

Washington, augusztus 11. (Bud. Tud.) Roosevelt elnök a szerdai értekezleten nyilatkozta-

tot tett, amelynek során többek között kijelentette, hogy a brit miniszterelnökkel a szövetségesek további intézkedéseit akarja megbeszélni a tengelyhatalmaknak minden arcvonalon való megsemmisítése érdekében. Az értekezlet egyik képviselőjének kérdésére Roosevelt azt válaszolta, hogy tisztára brit-amerikai értekezletéről van szó, amelyen semmilyen más hatalom nem vesz részt. Roosevelt a következőképpen folytatta:

— Amennyiben Sztalin, vagy Oroszország más képviselője résztvenne az értekezleten, úgy Churchill és én nagyon örülnék, hogy nálunk üdvözölhettek.

Rz ébség és kényszerűség hajtja a szovjetet

Berlin, augusztus 11. A keleti arcvonalon folyó nagy csaták változatlan hevességgel hullámzanak. A már alig fokozható harcok ide-odamozgásából egyre világosabban kitűnik a szovjetnek az a szándéka, hogy még ezen a nyáron döntést igyekezzen elérni. — írja a Német TI katonai tudósítója. Öt hete tolnak már e háború legnagyobb csatái a keleti arcvonal egész hosszában, — írja a továbbiakban. — A szovjet eddig nem sejtett mennyiségű hadianyag harcbevételével igyekeznek kikényszeríteni az áttörést és ezzel a végleges döntést.

Az ébség és kényszerűség hajtja erre a szovjet vezetőséget azzal a szörnyű erővel, melyet csupán a kétségbeesés fogad. Az ellenséges hadseregek immár öt hete rohamozzák a német arcvonalakat, hogy betörjenek a termékeny nyugatra. Rohamuk azonban megtörik, a német arcvonal ellenállásán visszaverődik, hogy aztán kétségbeesett erővel és újabb tartalékokkal felfrissítve, újból nyugat felé áramoljanak. Az ellenséges erőfeszítések súlypontja Orel és Vjazma környékén van. Ebből kitűnik, hogy az ellenség célpontjai Charkov, Sumi és Brjanszk, azonban az öt héten át hozott legsúlyosabb áldozatok után sem tudták egyik célpontot sem kezükbe keríteni. Bjelgorodtól dényugatra a tömegrohamaik megindításakor sikerült melyen betörniök dényugati irányban. Az ellenséges győzelmi hírek azonban itt is elhamarkodottnak

bizonyultak, midőn az ellenség már azt hitte, hogy közel van a kézzelfogható hadműveleti sikerhez.

A német hadvezetés rugalmas harci modorral ismét elzárta a betörés helyeit, megállította az ellenséges támadást. A harcok továbbfejlődése így kétségtelenül még drámaibb lesz és katonai szempontból rendkívül érdekes hadműveletekre kerül majd sor. Vjazmától délre és dényugatra az ellenség olyan tömegesen vetteite harcba legutóbb fegyvereit és a legkorszerűbb technikai harci eszközöket, amit még az arcvonal egyetlen más helyén és egyáltalában a háborúban még sehol sem volt megfigyelhető. Az ellenség azonban itt is csupán a pusztta földet eséplei, anélkül, hogy a legkorszerűbb harci eszközöknek ezzel az óriási arányú harcbevételével sikerülne valamilyen harcászati, vagy ésszerűségi hadászati sikert fűzni véráztatta lobogóira. Itt sem sikerült neki, hogy a német csapatoknak említésre méltó vereséget okozzon és hogy ez a tény milyen nagy jelentőségű, az még csak később fog beigazolódni.

A sikeres német elhárítás titka a német hadvezetés célkitűzésében rejlik. Ha az ellenséges vezetés mindenáron való áttörésre igyekszik, akkor ez a szándéka teljes mértékben tállalozik a német hadvezetés elgondolásával, amely csupán az ellenséges erők felhasználására irányul.

A németekkel együtt a lakosság is elhagyta Orelt

Berlin, augusztus 11. (Német TI) A Völkischer Beobachter szerdai száma részletesen ismerteti Orelnek a németek által célszerűen végrehajtott kiűritését. A cikk megállapítja, hogy Orelt nem „foglalták” el a bolsevisták, mint azt a szovjetek jelentik, hanem a német hadvezetés teljesen önálló elhatározásából űritette ki, miután a város, mint az orel-i központja, betöltötte katonai feladatát. Szó szerint ezután így folytatja: Egészen addig, amíg az utol-

só katonai is elhagyta a várost, német rendfenntartó katonák biztosították a városban a közlekedés zavartalanosságát. Teher kocsik hosszú sorokban szállították a városból az utánpótlást és az ellenálláshoz szükséges anyagokat. Azt a hadianyagot, amelyet nem tudtak elszállítani, felrobbantották. A pályasínt felszedték a síneket. A város lakossága is elhagyta a várost csekély ingóságával, mert nem akart újból bolsevista uralom alá kerülni. (MTI)

Szemtanuleírás a foszforral bombázott Hamburgi lakónegyedek pokláról

Berlin, augusztus 11. A Nemzetközi Sajó Tudósító jelenti: A Hamburg elleni légitámadásban az első összefoglaló tudósítást a Hamburger Tagblatt kiadója, Okrass közli, aki az Elba torkolatánál végig élt a nagy kikötőváros véres napjait. Tudósításában többek között a következőket írja: — Hamburg ellen az első nagy légitámadást egy szombat éjszaka vasárnapra virradó éjszaka hajtották végre. Ezt követően minden éjszaka bombázták. Az angolok kétségtelenül rendszeresen hajtották végre támadásaikat. Tervezetten bombázták a legsűrűbben lakott városnegyedeket. Minden egyes támadás a sűrűn lakott lakónegyedek ellen jelték. Borzalmas és megsemmisítő volt a hatásuk. Leírni nem is lehet. Azt végig kellett élni. Leírhatatlan, hogyan égnak a lakónegyedek, amikor foszforral leöntik őket és a lángok pokoli hőséget fejlesztenek, közben pe-

dig a kísérő repülőgépek gépgyúval és gépfegyverrel lövik a lakosságot. A hamburgi lakosság hősiessé viselkedett, de a legbátrabb tüzoltó sem tud nyugodtan dolgozni, ha nehéz munkája közben rendszeresen gépfegyverrel lövik.

— Szívétépő jelenetek játszódtak le, amikor az anyák a foszforral leöntött gyermeküket nem tudták más ként megmenteni, csak úgy, hogy bedobták őket a vízbe. Asszonyok és gyermekek égő fátylaként rohantak ki a lángokban álló házakból. A kín, a nyomor és az elkeseredés azonban mérhetetlen erőt adott a lakosságnak. A tizenhat éves Nowack 40 gyermeket mentett ki egy égő gyermekotthonból, három nappal később belehalt égési sebeibe. De ez nem egyedülálló eset, számtalan név telen hőse volt a véres hamburgi éjszakának. A kis Nowackot a Vaske-rezt I. osztályával tüntették ki. Sok száz és száz hasonló fiatal és idő-

GYOMORRONTASNAI ígynk mindig egy-két pohár természetes „FERENC JOZSEF” keserűvizet, mert ez nemcsak gyorsan és alaposan tisztítja ki a tápcsatornát, hanem az emésztőszervek további működését is hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

sebb hős nevé nem is ismerjük. A Hamburgban élő külföldiek is résztvettek a mentési munkálatokban, függetlenül attól, hogy szövetséges vagy semleges államok alattvalói. — Gyönyörű munkát végeztek ők is.

— Annak, hogy Hamburgban még ma is élet van, ha szörnyű nehézségek között is, elsősorban a birodalom többi részének köszönhető. Berlin például annyi kényeret küldött Hamburgba, hogy a kikötőváros ösz szes pékműhelyei beszüntethették a munkát. Vajjal pedig szinte elárasztották a sokat szenvedett várost.

A SZOVJET IGENY TART LENGYEL TERÜLETEKRE

Berlin, augusztus 11. Illetékes német körök tájékoztatásul közlik: Churchill kanadai tartózkodása és küszöbönálló találkozósa Roosevelttel berlini politikai köröket kevésbé érdekli, mint az a kérdés, hogy Sztalin résztvesz-e a találkozáson, illetőleg képviselteti-e magát, miután az angol sajtó nemcsak kíváncsian tartja egy hármastalálkozást, hanem valósággal

NEMET ERŐDITMENYEK NORVÉGIA PARTVIDÉKÉN

Stockholm, augusztus 11. (Bud. Tud.) A stockholmi lapok szerint egész Norvégia partvidékén a németek összefüggő erődítmény vonalat létesítettek, amelyet körülbelül ezer löveggel láttak el.

KELETEN VÁLTOZATLANUL SZILÁRD A NEMET FRONT

Berlin, augusztus 11. (Bud. Tud.) A keleti harctéren a csata hevessége tovább fokozódik. Az orosz támadás fő gyújtópontja Bjelgorodnál és Orel körül, valamint újabban Vjazmától nyugatra és dényugatra van. A német front változatlanul szilárd. A helyenkénti orosz betöréseket hamarosan elreteszelik.

SUMNER WELLES FONTOS MEGBIZATÁST KAPOTT ROOSEVELTTŐL

Genf, augusztus 11. (Német TI) Washingtoni diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint, Sumner Welles helyettes államtitkár Rooseveltől igen fontos megbízatást kapott. A megbízatás értelmében Sumner Welles gyakran fog kijutni az Egyesült Államokból. Várható, hogy Sumner Welles lemond helyettes államtitkári állásáról. A hírek szerint az Egyesült Államok jelenlegi Buenos-airesi nagykövete, Normann Arbour, aki a közeljövőben érkezik — Washingtonba, át fogja venni a helyettes államtitkárságot Sumner Wellestől.

Német lista a szovjet Fekete-tengeri veszteségéről

Berlin, augusztus 11. (Inter-inf.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda kimutatást közöl a német tengeralattjárók és légierők, valamint az európai szövetségeseknek a Fekete tengeri szovjet hajóhadnak okozott veszteségeiről. A Fekete tengeri szovjet hajóhad veszteségei a következők:

2 cirkáló, vezetőhajók, továbbá 11 romboló és 14 buvárnaszád elvesztett. Ezen járművek elvesztése után a szovjet Fekete tengeri hajóhad a következő egységekből áll:

Egy csatahajó, 4 cirkáló, egy vezetőhajó, 8 romboló és körülbelül 40 buvárnaszád, gyorsnaszád, buvárhajóadász, valamint kisebb járművek.

A német tengeri egységek harcbevételére állandóan fenyegeti a Fekete tenger nyugati, északi és keleti részét. A szovjet számára lehetetlenné válik, hogy ezeken a helyeken veszteség nélkül hajtja végre hadműveleteit. A szovjet nagy egységeinek megmaradt állománya ezért hónapok óta délkeleti kikötőkben horgonyoz. Ezek a hajók semmiféle hadműveletet nem hajtottak végre az utóbbi hónapokban. Ezek a veszteségek magyarázzák azt, hogy miért folytathatnak a Fekete tengeri német erők a számban jóval erősebb bolsevista flotta ellenőrzését mellett is olyan élénk tevékenységet. (MTI)

Képviselteti-e magát Sztalin a Roosevelt-Churchill-találkozón?

Berlin, augusztus 11. Illetékes német körök tájékoztatásul közlik:

Churchill kanadai tartózkodása és küszöbönálló találkozósa Roosevelttel berlini politikai köröket kevésbé érdekli, mint az a kérdés, hogy Sztalin résztvesz-e a találkozáson, illetőleg képviselteti-e magát, miután az angol sajtó nemcsak kíváncsian tartja egy hármastalálkozást, hanem valósággal

szükségesnek mondotta. Fejtűnő, — mint Berlinben mondják — hogy a Kreml urai Moszkvában visszavonulnak, pedig Roosevelt legutóbbi sajtónyilatkozata alkalmával sajnálkozását volt kénytelen kifejezni távolmaradásuk miatt. Az a hipotézis, amely szerint Eden Moszkvába fog utazni, hogy ott Sztalint megpróbálja ettől a magatartásától eltéríteni, még fenntartással közlendő. (MTI)

A Ribbentrop-Guariglia-találkozó és a Wilhelmstrasse

Otto von Hevdebreck berlini tudósító jelenti, ottani diplomáciai és politikai körökben a német és az olasz külügyminiszter találkozója továbbra is a legélénkebb érdeklődéssel tárgyalt kérdés. A német sajtóban egyébként egyetlen konkrét adat sincs erről a mostani körülmények között kétségtelenül rendkívül jelentős politikai tárgyalásról.

gvalt kérdés. A német sajtóban egyébként egyetlen konkrét adat sincs erről a mostani körülmények között kétségtelenül rendkívül jelentős politikai tárgyalásról.

Szicília középső szakaszán nagy páncéloscsata folyik

Berlin, augusztus 11. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a szicíliai harcokról:

A szicíliai arcvonal középső szakaszán, valamint az északi parti sávon kedden is egész napon át változatlan hevességgel folytak a harcok. Bár az angolok és amerikaiak állandóan újabb erőket és jelentősen nagyobb páncélos- és repülőkeleket vetettek harcba, mégsem sikerült behatolniuk a német és olasz csapatok hadmozdulataiba. A német és olasz csapatok a nebrodi hegyek középső részének és az Etna lávavonulatának ügyes védelmezésével elfoglalták lerövidített állásaikat és ezzel a terep-előnyei fővonalukra kerültek. A parti útvonalat elzáró né-

met kötelékek szívós ellenállása következtében kedden sem járt említésre méltó eredménnyel az inváziós csapatoknak az a mákacs fáradozása, hogy a középső szakaszon elszennvedett idővesztésük ellenére az északi és keleti parti útvonalon végzett oldozó hadműveletekkel kárpótolják magukat. A német kötelékeknek mindenütt sikerült megvédelmezniük a főerőket minden áttörési kísérlet ellen. A védő erőkhez érkezett friss tartalékok hétfőn és kedden olyan súlyos veszteségeket okoztak az északparti útvonalon Patton tábornok kötelékeinek, hogy az ő és harmadik amerikai gyalogsági hadosztályok egyes részeit le kellett váltani és tartalékokkal kellett pótolni.

Szicíliaiban nincs jelentős változás

Berlin, augusztus 11. (MTI) Az a helyzetkép, amelyet a német fővárosban a szerdai napon a harctérről beérkezett jelentések alapján megrajzolni lehet, azt a fontos tényt domborítja ki, hogy a német csapatoknak sikerült elreteszelnük az oroszok betörését a bjelgorodi arcvonalon és megszilárdítani az arcvonal helyzetét ebben a körzetben. Ez annál inkább figyelemreméltóbb, — mert még a szerdai német hadjelentés is súlyos változó harcokról tett említést.

Orelnél, az orosz offenzíva második legfontosabb pillérének az ellenség — mint ma katonai körökben megállapították — minden erőlködés ellenére sem tudott előbbre jutni. Az ellenség, ha még egyáltalán lehetséges, még fokozottabb erőfeszítéseket tesz az arcvonal áttörésére. Orel és Bjelgorodon kívül továbbra is Vjazma a keleti arcvonalnak az a pontja, ahol az oroszok minden áldozatot meghoznak, hogy célju-

Meteor mozgó műsora
Ma csütörtökön utoljára!
fél 5, fél 7, és fél 9 órakor!
Sz.assy, Símor, Turai, Perényi, Bajnai, Somlai, Rádszabai, Makláry, Hajmássy, Vízvári.
Gyurkovics fiuk
Pénteken: szünet. Szombattól: A LÁP VIRÁGA

APOLLO
Ma utoljára: Hivatása orvos
Holnaptól: Péntektől:
HANS ALBERT főszereplésével
CARL PETERS.
Monumentális történelmi filmjáték. — Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Hungaria filmszínház
Ma először! Alida Valli új filmje:
Eltitkolt szerelem
Férfi főszereplő: Fosco Giachetti.

Vígyszínház
Ma először! A szenzációs magyar filmdráma:
Életre ítélték!
Jávor, Petrovich, Somlay, Hidvéghy, Juhász, Makláry Péter a főszerepekben.
Előadások: fél 5 fél 7 fél 9

Zathureczky Ede lett a zeneművészeti főiskola igazgatója

Dohnányi Ernőt saját kérelmére felmentették a főigazgatói állás alól

Budapest, augusztus 11. (MTI) A Kormányzó Úr a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Dohnányi Ernőt, a m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola igazgatóját és annak vezető tanárát a jelenleg V. fizetési osztályban lévő állásban való meghagyása mellett a főigazgatói állása alól saját kérelmére felmentette és a hazai zeneéletben szerzett érdemei elismerésül az országos m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola tiszteletbeli igazgatójává kinevezte. Egyúttal Zathureczky Edét, az országos m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola jelenleg V. fizetési osztályban lévő tanárát az országos m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola főigazgatójává kinevezte.

Rákóczi-utcák környékén a vendéglők is későn kapják a jeget, csak délután 4-5 óra körül, holott régen már hajnali öt óra tájban megkezdtek a jég leadásokat.

A jegeskoszikon leggyakrabban 11-13 éves gyermekek járnak. Alig kiáltanak a ház előtt, hogy itt a jeges, már mennek is tovább és nagyokat nevetnek azon, hogyan szaladnak messziről utánuk a jégért.

A másik súlyos panasz amiatt van, mert a jeget rendszeresen lopkodják. Ha valaki feltábla jeget vesz, rendszerint kisebb a darab, mint feltábla, a különbözetet összegyűjtik maguknak a jégkihordók és saját hasznukra eladják, amikor összegyűlik egyharmad vagy felháányi.

Nagyon sokan panaszkodnak, hogy a jégkihordók durván bántanak a vevőkkel, különösen a nőkkel.

Ismételnem hangsúlyozom, hogy az előző szállítással sohasem volt semmi baj, és mindig a legnagyobb pontossággal látta el feladatát. A mostani gyerek-jégszállítók sokszor férorák is elszórakoznak egy-egy kapu előtt s innen ered a késedelem is.

A visszaélések és késedelemes szállítások miatt panaszt tettünk az igazgatóságnál, de ott azt a választ adták, hogy nem tartozik rájuk az ügy, mert a jég házhoz szállítása vállalkozónak van kizárva.

Kérem Méltóságodat, kegyeskedjék felhívni a fogyasztó közönséget, amassa alá ezt a panaszt a ma este leteleivel és kegyeskedjék intézkedni, hogy ezek a sérelmek megszűnjének. A jégkihordás fizetése hasznát biztosít, ma csak a kihordók is szépen keresnek, így a közönség mindenképpen megérdemli, hogy a drága pénzéért tisztességesen kiszolgálják.

Mély tisztelettel: Dr. LENGYEL ZOLTAN s. k. törvényhatósági bizottsági tag, főorvos.

Sajnos, a fenti panaszok általában ma is fenn állnak, de reméljük, hogy a polgármester az ő kötelességét gondoskodással közmegegyezésre el fogja intézni az ügyet és biztosítja a jégszállítás zökkenésmentességét.

MUNKÁBAN A NEMET TENGERALATTJÁRÓK

Berlin, augusztus 11. (Német TI) Német tengeralattjárók 1943 január 1-től július 31-ig több mint 8.1 millió hajóteret süllyesztettek el. (MTI)

ÉLÉNK JAPAN LÉGITEVÉKENYSÉG

Tokió, augusztus 11. (Német TI) A japán léghaderő egységei július 23-án hadműveletet kezdtek a Kínában állomásozó amerikai haderők ellen. Megsemmisítettek egész sor légítámaszpontot. Az ütközetek során a Kínában állomásozó amerikai repülőgépek egyharmadát, összesen 44 gépet semmisítették meg.

Csungkingi jelentés szerint Chennault, a Kínában lévő amerikai léghaderő főparancsnoka ezidőszert Indiában tartózkodik, hogy minden erőfeszítéssel erősítéseket szerezzen az amerikai léghaderő számára.

Koréh Ferenc és Szendy István előadásai a propagandáról

A nemzetvédelmi előadássorozat keretében szerdán Szendy István tanár és Koréh Ferenc szerkesztő tartott előadást. Szendy István budapesti gimnáziumi tanár „Nemzeti hagyomány, nemzeti propaganda” címen tartott nagyon érdekes előadást. Hangzott, hogy a mai modern propaganda három forrásból indul ki. A szociológiából, az újabb életkörülményekből és a statisztika tudományából. A propagandát leginkább és legelőszőr Amerika ismerte fel.

A propagandában nem elég a mechanikus elvek hangoztatása, hanem pszichológiai felkészültség is fontos. A nemzeti közönségre — amely különbözők a tömegből —

csak ezzel lehet hatni. Részt élesen foglalkozott a nemzeti hagyományról, amely dinamikus természetű, erőműködést, erőforrást és erőteremtést jelent. Legfontosabb része a nemzeti jelkép. A nemzeti hagyományt három tényező: a fej, a táj és a sors alakítja ki. A nemzeti hagyományok minden értékét meg kell becsülni, ezeknek az értékeknek a hangoztatását az oktatásban sem szabad elmulasztani.

Végül az igazi propaganda feladatairól szólt, amelynek célja az, hogy a nemzeti közösség akarata közösséggé váljon, melyet eszmék mozgatnak. De mindez nem elengedő, hanem legfontosabb a hit

Koréh Ferenc a román propagandáról

Koréh Ferenc „A Magyarország elleni propaganda egy idegen állam fővárosában” címen tartott igen érdekes előadást.

Bevezetőül a román történelemről szólt és rámutatott arra a sokvalóanságra és hazugságra, melylyel ez a történelem át meg át van szőve. A román propaganda arra irányul, hogy az ezereves hézagot kitöltse és elszakítsa tőlünk Erdélyt. A propaganda céljaira Bukarestből ömlik a pénz, így anyagi okok nem gátolják terjedését. Nagyon érdekesen beszélt román vezető férfiak szokatairól, eszközeiről, a Trianon utáni antireviziónis szövegeiről. A külföldi újságírókat állandóan pénzzel látták el, csak hogy meghamisítsák mindazt, amit Romániában látnak és tapasztalnak.

ismertette a román imperializti-

kus törekvéseket, melyek szerint az északi határt a Tárna, a dényugati határt az Adria, a nyugati határt pedig a Kaukázus adná.

A székelyekről azt állítják, hogy elmagyarosodott románok, de ennek más alapját nem látják, mint azt, hogy a székelyek is bármilybőr csapkában járnak és, hogy szavaik között néhány román eredetű szó van.

A románok szeretik hangoztatni, hogy mi elnyomjuk őket, pedig minden tettünk azt bizonyítja, hogy tulságosan is elnézőek voltunk velük szemben. Előadása végén hangoztatta Koréh Ferenc, hogy a román propaganda legmerészebb eszközei sem vitathatók el igazunkat és erősebben higgyünk a magyar feltámadásban, mint valaha.

Álhatatosan tagadnak a Kolozsvárott elfogott gyanusítottak

Lehetséges, hogy valóban nem ők ülték meg Schrank Bélát

Budapest, augusztus 11. Beszámoltunk arról, hogy a főkapitányság detektívjei Kolozsvárott elfogták a Ferenc József-rakparti rablójegy-köszövény gyanusított Csordás Gyuláné született Koszoru Irént és Politzer György Istvánt. Kedden este menetrendszerű vonattal Budapestre hozták a gyanusított szerelmespárt és a főkapitányságon megkezdtek kihallgatásukat.

A rendkívül csinos, elegánsan öltözött Csordásné kijelentette: fogalmam sincs, miért fogták el. Tagadta, hogy bármi köze is lenne a gyilkossághoz, sőt kerekén kijelentette, hogy Schrank Bélát nem is ismerte. Elmondta, hogy az utóbbi időben több férfival ismerkedett meg, egy likörgyárossal is, de az nem Schrank Béla. Politzer is hasonlóképpen vallott. Kijelentette, hogy semmit sem tud az egész gyilkosságról.

A gyilkosság napja előtti éjszakát Csordásnéval töltötte, aznap a Berzsin-téren lakó nagybátyjánál ebédelt. Délután öt órakor taxival Csordásnéval ment. Záróráig egy pozsonyi úti cukrászdában tartózkodtak, majd hazamentek. Másnap Kolozsvárra utaztak. A detektíveknek arra a kérdésére, hogy miért utaztak Erdélybe, azt vallották, hogy egy kicsit pihenjenek. Csordásné már régóta kérte Politzert, hogy vigye őt vidékre, mert Budapesten kívül még sehol sem volt.

A detektívek keresztkérdéseinek súlya alatt sem törték meg és válogatottak amellet, hogy nem ismerték Schrank Bélát és nem ők követték el a gyilkosságot.

A főkapitányságnak sikerült kiderítenie, hogy ki az a likörgyáros, akit Csordásné ismert, de azt is megállapították, hogy ezzel a likörgyárossal való ismeretség után jóval

később Koszoru Irén Schrank Bélával is megismerkedett.

Politzernél megmozdításakor két alkulesot találtak. A rovoitmulta kereskedőseged tagadja, hogy bármiféle büncselekményt követett volna el. A detektíveknek arra a kérdésre, hogy milyen pénzből utaztak el, azt válaszolta, hogy egy ismerősükől kaptak kölcsön 350 pengőt.

A késő éjszakai órákig tartott Csordásné és Politzer kihallgatása. Mindketten álhatatosan megmaradtak amellett, hogy a gyilkosságban nem volt szerepük és alibit igyekeztek igazolni.

A detektívek ellenőrizték Politzer és Csordásné állításait és lehetséges hogy valóban nem ők követték el a Ferenc József-rakparti gyilkosságot. A rendőrség a Csordás-Politzer pártól függetlenül más nyomon tovább folytatja a nyomozást és keresi azt a titokzatos szöke nőt, aki minden szombat délután a likörgyáros vendége volt.

OLASZORSZÁGBAN TÖBB SZEMÉLYVONAT MEGSZÜNT

Milano, augusztus 11. (Bud. Tud.) Az elmúlt napon Olaszországban számos személyvonatjáratot megszüntettek. Szerdán kormányrendelet jelent meg, amely további 40 személyvonatjárat beszüntetését rendeli el. Az intézkedést azzal indokolják, hogy a háború a közlekedési eszközöknek a legnagyobb mértékben való igénybevitelét teszi szükségessé.

Kerecsényi Dezsőt irodalom-történeti, Szabó Istvánt történelemszakos tanárokká neveztek ki a debreceni egyetemre

Budapest, augusztus 11. MTI A Kormányzó Úr a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Kerecsényi Dezsőt egyetemi magántanárt a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem bölcsészettudományi karára, a magyar irodalomtörténeti tanszékre egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá és dr. Szabó Istvánt egyetemi magántanárt, országos levéltárnokot a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem bölcsészettudományi karára a magyar történelem tanszékére egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

Az új debreceni egyetemi tanárok kinevezése Debrecenben bizonyára ószinte örömet és meglepődést fog kelteni, mert dr. Kerecsényi Dezső és dr. Szabó István kiválóan képzett, nagy tudású és széles látókörű tudósok. Az ő személyükben méltó utódot kapott a magyar irodalomtörténeti tanszékre Pap Károly dr. és a magyar történelem tanszékére pedig Rugonfalvi Késs István.

Dr. Kerecsényi Dezső 1898 június 19-én született Szentgotthárdon. Tanulmányait a Pázmány Péter tudományegyetemen és a párisi Sorbonne bölcsészeti karán végezte. Bölcsészettudományi és középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1916-tól 1919-ig mint önkéntes, majd mint zászlós a 83. gyalogezredben szolgált. 1923-tól 1928-ig a pápai református gimnáziumban tanár. 1928-tól 1938-ig a budapesti ev. gimnáziumban egyben 1928-tól a budapesti ta-

nárképzőintézet gyakorló gimnáziumában tanít. Középiskolai magyar irodalmi tankönyvei ebben a szakban a legkiválóbbak közé tartoznak, irodalomtörténeti és pedagógiai tanulmányait a „Magyar Szemle”-ben, a „Protestáns Szemle”-ben az „Irodalomtörténet”-ben, a „Magyarságtudomány”-ban, a „Napekelet”-ben, a „Középiskolai Tanáregyesületi Közöny”-ben és a „Protestáns Tanügyi Szemle”-ben jelentek meg. Tudományos munkásságának elismeréseképpen a Magyar Tudományos Akadémia irodalomtörténeti bizottságának meghívott tagja, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság jegyzője stb.

Dr. Szabó István Debrecenben született 1898-ban régi törzsköcs családból. Középiskolai tanulmányait a debreceni református gimnáziumban végezte, ahol már korán feltűnt nem mindennapi tehetségével. Bölcsészettudományi és tanári oklevelet a debreceni egyetemen szerzett. Közben újságírói pályára lépett s több éven keresztül éppen a „Debreceni Újság”-nak volt segédszerkesztője, Than Gyula alatt. Az újságírói pályázonban nem elégitette ki és folytatta tanulmányait. Levéltári kutatásokat végzett, levéltárnoki vizsgát tett, a huszas évek második felében került fel Budapestre. Első munkái azonban még Debrecenben jelent meg. Több értékes történelmi tanulmányt s egyéb szakmunkát írt, melyek előkelő nevet szereztek Szabó Istvánnak a szaktudósok körében is.

Dr. Lengyel Zoltán főorvos beadványa a polgármesterhez a jégszállítás körüli zavarok miatt

Az utóbbi időkben több panasz merült fel Debrecenben a jégszállításokkal kapcsolatban. Most dr. Lengyel Zoltán OTI főorvos, városi törvényhatósági bizottsági tag beadványt intézett dr. Kölcsey Sándor polgármesterhez s az érdekelte közönség nevében tőle kéri a bajok orvoslását. A kérdéses beadvány szövege a következő:

„Méltóságos Polgármester úr! Elsősorban mint az OTI, MABI s több más intézmény orvosa, másodsorban mint törvényhatósági bizottsági tag fordulok Méltóságodhoz az alábbi panasszal és kérem, méltóztatásuk szigorú vizsgálatot indítani és a türethetetlen állapotot segíteni.

A jég házhoz szállítása körül az

utóbbi években állandó panaszok merülnek fel. Rendszerint későn viszik ki a jeget, de ezen túlmenően sok jogos panaszt hallunk amiatt, mert a kézbesítő jeges fiúk minősíthetetlenül durván bántanak a vevőkkel, harmadszor az a jég, melyet kiszolgáltatnak állandó árdrágítás tárgya, amennyiben sohasem adják ki azt a mennyiséget, amennyit a pénz elvesszik, kivéve, ha teljes tábla jeget vesz valaki.

A késői jégkihordás igen súlyos károkat és veszedelmeket rejt magában. A bérlhurttal ma járványos jellegű, tehát fontos közegészségügyi érdek, hogy a kisgyermekes háztartásokban állandóan legyen jég, nehogy az ételek megromoljanak. A Péterfia-, Maróthy György-

Ma százötven éve született a „honvéd”-elnevezés atyja, az első magyar katona-tudós

1866 február 17-én halt meg Pesten Kiss Károly, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, aki 1793 augusztus 12-én született Budán. Atyja a Mindszenti uradalom főfelügyelője volt és így gyermekkorának jelentős részét lent Csongrád-megyében töltötte, de középiskolai tanulmányait Budán, majd Szegeden végezte. 1809-ben beérett a 37. számú, báró Máriássy nevét viselő magyar gyalogezredbe. A napoleoni háborúknak ebben a korszakában kötötték meg a bécsi békét és így Kiss ezredével Galiciába került, ahol három évet töltött. Ezt az időt hadtudományi ismeretek szerzésére használta fel, amiben nagy segítségére volt alezredese, aki igen képzett katona volt.

Azután lejártak a béke évei és az ezrednek újra a harcra kellett vonulnia, Kiss Károly küzdött 1813-ban a drezdai, kulmi és a nevezetesen lipcei csatában, „a népek családjában”, amelynek befejezése után megkapta a zászlóterítőt rangot, majd később ezredével Franciaországba került és a Dijonnál vívott ütközet után hadnaggyá léptették elő. Ez már 1815-ben volt, Napoleon bukásának évében. Megint a béke korszaka következett.

Kiss Károly ezrede újból Galiciába került, most kilenc esztendőre. Ez az időszak jelentős fordulatot idézett elő szellemi fejlődésében. Egyik tisztvárosa, Szontagh Gusztáv révén, akinek igen széleskörű műveltsége volt, megismerkedett az abban az időben új lendületnek induló magyar irodalommal. Ennek hatása alatt maga is kezdett hadtörténelmi és hadtudományi tanulmányain kívül, irodalmi kérdésekkel foglalkozni, sőt a szépirodalommal is próbálkozott.

Kiss hadnagy az irodalom varázskörébe kerül

Mikor azután 1824-ben Budára helyezték át, teljesen bekapcsolódott az irodalmi életbe. Irni kezdett a „Tudományos Gyűjtemény”-be, sőt Kisfaludy Károly buzdítására az „Auróra”-ban néhány elbeszélést is tett közzé. Az irodalmi körökben hamar népszerű lett az első katonai író, aki ott volt Vilkovics Mihály, Fáy András, Bárfay László és Szemere Pál irodalmi estélyein.

Pesti barátjaival akkor is fenntartotta a szellemi kapcsolatot, amikor 1829-ben Nagyváradra helyezték át, mint az ottani katonai intézet igazgatóját, már főhadnagyi rangban és amikor 1833-ban már mint kapitány, visszatért ezredéhez Galiciába. Itt most már nem érezte jól magát, mert hazavonzotta a hazai irodalom és főleg az Akadémia, amely őr első nagygyűlésén, 1831 február 17-én levelezőtagjává választotta. Így aztán mindent elkövetett, hogy nyugodalomba kerülhessen és ez végre 1837-ben sikerült is.

Megszületik a „honvéd” név

Sietett vissza Pest-Budára és bekapcsolódott az irodalmi tevékenységbe. Az Akadémia, 1840-ben rendes tagjává választotta és 1842-ben a Kisfaludy Társaság is. De részese volt majdnem minden irodalmi és kulturális fővárosi intézmény életének is. Hadtudományi munkásságát is tovább folytatta. Bizonyára ennek volt eredménye, hogy 1848 március 19-én őt bízták meg a nemzetiség szervezésével, Bathiványi Lajos gróf mi-

niszterelnök a nemzeti tanács osztályfőnökévé, István főherceg királyi helytartó pedig őrnaggyá, majd alezredessé nevezte ki.

Ebben a tanácsban hosszas vita folyt abban a tárgyban, hogy mi legyen az elnevezésük azoknak a reguláris csapatoknak, amelyeket a nemzetiségen túl szerveztek? Ezek közül az első tized május folyamán állították fel. Mint-hogy a nem rendes csapatoknak „nemzetőr” volt az elnevezése, sokan azt ajánlották, hogy viselje az új alakulat a „rendes nemzetőr” elnevezést. A vitát Kiss Károly döntötte el azzal, hogy idézte nagy költőbarátjának, Kisfaludy Károlynak a következő sorait:

Midőn hazáját rabbilincs fenyíti,
Bőszült érzéssel harcmezőre száll
Nem csügged s honvéd tisztelet
teljesíti
Mig győz, vagy teshalmok közt
sirt talá!

A „honvéd” szót ajánlotta és ezt azután nagy lelkesedéssel el is fogadták. Azóta bizony világhírt szerzett a honvédnév!

Kiss Károly később a hadügyminisztériumban a katonai nevelési osztály főnöke lett, ezredesi ranggal, de aztán jött az összeomlás és 1849 novemberében a megtört osztrák hadsereg tíz évi várfogságra ítélt. Barátai közbenjárására nyolc évi szenvedés után kiszabadult, de elvesztette rangját és nyugdíját is. Ekkor kezdte el élete új munkáját: a magyar hadtörténelem szakszerű feldolgozását. Az eredményt évenként az Akadémia elé terjesztette. Közben anyagi csapások érték és egészsége is megrendült. 1866 február 17-én elhunyt.

Irodalmi működése nagyon sokoldalú volt. Akadémiai székfoglalójának ez volt a címe: „Mi okozta a francia köztársaság harcnyszerűségét, győzelmeinek mi adott oly hatalmas befolyású sikert? Nagyon jelentősek azok az értekezések, amelyekben a mohácsi, a várnai, a nikápolyi, a rigómezei és a nádorfehérvári csatákat méltatta. Utolsó munkája volt az 1843-ban megjelent Hadi Műszótára és három kötetes könyve: A stratégia elvei.

Az első magyar katonai író — most nem gondolunk a Balassa Bálintokra és a Zrínyi Miklósokra — megérdemli, hogy emléktét a magyar tudományosság és nem utolsósorban a magyar honvédség is kegyelettel őrizze.

DEBRECENBEN IS EMELKEDIK A VILLANY- ÁRAM ÁRA

A Budapesti Közlöny közli a közellátási miniszter rendeletét a közhasznú villamosművek által felszámítható legmagasabb árak megállapításáról. Érdeklődjünk vitéz Szegedy Gyula vezérigazgatótól, hogy debreceni vonatkozásban mit jelent az életbeléptetett emelés.

— Az összes kategóriákban — mondotta vitéz Szegedy Gyula — az 1930 augusztus 26-án megállapított egységárakat kell alapul venni és mindenütt ehhez jön a megállapított emelés. Debrecenben az eddigi 22 százalékos felár helyett a jövőben 73 százalékos felár lesz, amennyiben 1 millió kilowattóránál többet termel a vállalat. Az eddigi 50 filléres ár helyett tehát a jövőben a megfelelően emelt 87 filléres ár fog életbelélni.

A Debreczeni Ujság-Hajduföld novella pályázata

AZ ESŐ

Írta: SÁRKÖZI JÓZSEF

Utolsó sugarait ontotta a nap mielőtt lebukott a láthatár alá. A meeg fajtó volt és nehéz. A szomszoros föld vergődött kinjában, haláltusát vívott az életéért. A fák ágait elengedték, csüngtek, mint a béna gyermek karjai. A virágok halálukra kerültek el a réteken. A földeket már kéthete győörte, kihozta a forró lángtenger, mint gyermekét a mosoha anya. Esőt esőt... brekegte a leveli béka, szemét kimeresztve. A legelőn a csorda éhesen csatangolt, dühösen harapták a száradó fűvet. Nem izlett. A szárazság halálsújtó keze akart Urrá lenni.

A tanya udvara üresen tátongott. Az istállóban a tehén fáradtan csapott szarvával a horpaszára, a... legyet zavarta. A lovak idegesen kapkodták fejüket, nézték az ajtót, a sarokban az üres vedret — szomszások voltak. János az udvar közepén állt, mint egy szabor. Karját összefonta melikasa előtt. Figyelte az eget. Kigambolt ingét a forró szél kacérán rángatta, mint kicsiny gyermek az anyja szoknyáját. Hatalmas mellkasa az esti szürkületben mintha óriássá nőne.

— Istenem, mi lesz velünk? — hangja kérő és alázatos. A templom kőkövén érezte lábait, zsoltárt fogván durva kezei között, maga előtt látván az Ursten székét rajta prédikálva a tiszteleles urra! — Ugy monda, mikor megkérdezte: „János, bízni kell az Istenben!” Ezt tegnap mondta a tiszteleles úr — templomból jöve... Ujra átélte. Bizni?! — megrándult a komor férfarc, mintha váratlan ütés érte volna. Feldúlt lelke háborgott, akár egy szétlő felkorbácsolt tenger. Már kéthete nincs eső, tönkre megy a vetemény!

Óreg fáradt tekintetű ember közelédt feléje, járása bizonytalan, mint egy járnai tanuló gyermeké. Nyolcvan esztendő fárasztó súlya nehezedett reumás vállára. Az apa jószágos szeretete sugárzott szeméből, mikor megállt és fiára nézett.

— János hé! — Hangja szinte gyerekesen hangzott.
— Haggyik idesapám, nem mék!
— A házba gyere, éccakába mán már az este, sok a szunyog, gyarc hé! — és megfogta izmos karját.

János megse moccan.
— Haggyik magamra! — szinte kiáltja és dühösen kifújta magát.
Az öreg egyik lábáról a másikra állt.

— Nem hagyom egyedül, mert még valamilyen kárt tesz magába. Érzékeny, pedig kár, nagy kár...
Egy félóra is eltelt, hogy megszólalt:

— Nem lesz eső — nem. Látja a csillagokat? — és izmos karját a levegőbe lendítette.

— Nem tud béborulni — tán sola! Érti, idesapám? — és fájdalmasan az apjára nézett.

— Na-na a csillagok, nem számos az hé, lehet azír eső! Na gyere mán? — és húzni kezdte a ház felé.

A házban csendesen aludt a család. Hajnali három óra óta dolgoztak a mezőn és korán lefeküdtek. Egyenletes lélekzések kihallottak a nyitott ablakon. A tomacón állottak.

— Tegyük el magunkat hónapra, jótcaját János!

Haragosan nézett apjára, még jókedve van, mikor milyen nagy a bala.

— Tegyük! — mondta kedvetlenül. — Na jótcaját idesapám! — és indult az istálló felé. Ajtaját szinte berugta és ruhástól levette magát a priccsen.

Az öreg csillagó szemekkel nézett utána. Ott fia közül ez a legfájinabb, hogy szereti a földet, — olyan mint az apja! — és fiatal korára gondolt. — Istenem be szép idők is voltak azok és betőyögött a házba.

A hold bevilágította az udvart, árnyékok kergetőztek a játszi szelben. Az égen a csillagok milliói mint egy-egy briliánskö — ragyogtak. János még mindig hánykolódott, nem tudott aludni. A fattyukra egy kis gunya, csizma, az aszszonyoknak is kéne egy ünneplő rakolya. Miből? Hiszen még a kenyérnek valót sem termi meg a föld! — és számadást vetett. Ott hold zsíros földje van, jó föld, van benne egy kis búza, tengeri, egy kis kolompér és a lucerna. Hozni kellett volna egy pár százast...

Hajnali hasadt az égen, mikor kiemrülve a gondolkodástól elaludt. Reggel rosszkedvűen ébredt, a lovak elé lökött egy kis lucernát és megmosakodott. Az asszony a pitvar ajtóban állt és bámulta a felkelő nap tüzes korongját.

— Jöreggelt, apok!
— Aggyonisten, Agnes!
Erőteljes, pirospozsgás asszony volt, őt fiát, akik úgy jöttek egymásután, mint a létrafoka, neveli, ápolja.

— Megint nem aludt ugyi? — és sajnálattal nézett urára.
— Nem sokat!
— Ne menjik el éhen, egyik e év valamit?!

— Nem köil.
— Beteg kend?
— Nem én. Kimék a főre. — Kilépett a kiskapun, Agnes utána kiáltott:

— Siessik haza!
— Milyen rendes cseléd, hogy agádik írtem és meg kell adni — jó családanya. Fiába, megbecsüli a nevem! — A düllő úton hatadt s még mindig Agnes járt az eszébe. Járása nehéz, tekintete tiszta, saruja merő por a lábán, pruszlija félvállra vetve lóg, fehér ingét a szél meg-megrángatja.

— Aggyon Isten! — köszönti az atyafi, elibe állva a keskeny úton.
— Aggy Isten, bátyám!
— János, te...
— Mit akar? — és végig néz az atyafira.

— Havó ilyen korán hé? — s nyújtotta kérges tenyerét.
— A földhöz!

— Ohóm, értem mán. — Megvakarja a nyakát és beszélni kezd. — A Csukásbó: jövek, a jószág ügyibe volám. Megdöglött a sárگا, be gyönyörű ökröt vót — oda! — Ehin a búra — és a fattyura mutat —, ihon hozza a taligán. Nagy csapás! — Bibircsós arcán mély ráncok futnak, bajussza kócosan lecsúnik. Repedezett tenyerével simogolja a sárگا bőrét. — De jól húzott, eriggy vele, nem bírom látni!

A fattyú elindult a taligával,
— A búre milyen szíp, milyen hamar is megdögött.

— Hülis, a vitte el. A lúdoktor azt mondta. — magyarázta Jánosnak. — Ahogy meg a taligával csendesen, még mindig a lúdoktor van előtte...

— Hülis, — mondja magában, a vitte el... Eső kék nagyon, ég a föld valósággal! Otthon búslakodik anyjukom a fattyúkkal — ne lésszen kenyir! — és Jánosra néz

fáradt szeméive. — Meg kell bo lundulni hé!

János lelkében ugyanezek a gondolatok járnak. Minek keserülsem, gondolja, van elég fájdalom. Annak szólanu, bámulják a földet.

— Isten áldja, bátyám! — megböki zsíros kalapját és nekivág a rétnék. A mesgye szélet tapossa lába. — Helyben vónék. — fújja ki magát. Megindult a tengeri sor között, izdadt homlokát ingujjába törölte. Megfogta a ványadt kórát és szomorúan nézte.

— Mennyit dögöztünk... kát vót a jószágok való...

Hirtelen besötétedett. Fekete fellegek kerekednek és szaporán kergetik egymást. Nézi az eget. Erős szél támadt, mely tépi, szaggatja a tengeriszár leveleit.

— Vihar van készülöben. — mondja önmagának. — Csak jég ne essik, mert még a kórát is elveri! — Leült a csutka tövéhez, tenyerébe vett egy marék földet és boldogan tartotta markában. — Drága jó föld! — sóhajt fel mélyen, benne van ebben a sóhajban a föld szeretete és imádása!

Villámok cikáztak a sötét égen, szinte bevilágították a határt. Bebele dörent, csak úgy reszketett felé a föld. Az eső ömlött, mintha dézsából öntötték volna, a kövér esőcseppek mohón szívta magába a szomszoros föld. Felált és boldogan vizsgálgta a tengerit.

— Ni, hogy íled! — már a lucernát tapossa és megáll. Menni kék — gondolja, de szíve, mely vadul ver az örömtől, nem engedti: Maradj még! Gyönyörködji az életetadó esőben, látod, feléledtünk — ilyen az Isten. Az Isten? — bölcs és hatalmas...

Mint egy fenyő állott. Arca borostás. Keményen állta az esőcseppek furcsa játékát, száját vizes bajusza beszegette, szemében a boldog öröm, a megelégedés csillagolt. Szája akaratlanul kinyílt, kérés hangja az eget urához szólott.
— Add meg nekünk a mindennapi kenyérünket. — és egy kövér könnycsepp futott le az arcán.

—oOo—

A TÜZOLTÓSÁG ÚJ AUTÓSZEREI

A tüzrendészeti kormányrendelet alapján a városok tűzoltói felszerelésének mennyiségét a belügyminiszter állapítja meg. A legutóbbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy a városok nem rendelkeznek megfelelő tűzoltószerekkel. — ezért dr. vitéz Kiss Lajos országos tüzrendészeti felügyelő javsulatára és hathatós közbenjárására a belügyminiszter nagyteljesítményű motorfeeszkendőket rendelt meg és azokat szétszította a városok és községek között.

Debrecen részére egy 2500 percliteres, egy 1500 percliteres autófeeszkendőt és öt 800 percliteres motorfeeszkendőt utalt ki. Az autófeeszkendőket dr. vitéz Roncsik Jenő tűzoltóparancsnok és Török István tűzoltófelügyelő Budapesten vették át és hozták le Debrecenbe. Az öt motorfeeszkendő pedig a napokban érkezik meg vasúton. E szerekkel a debreceni tűzoltóság korszerűsítése nagy lépésekkel haladt előre. Dr. Kölcsey Sándor polgármester pedig már előzőleg megbízást adott a műszaki igazgatásnak, hogy a tűzoltóalkantanya bővítési tervét készítse el, hogy a fejlődés folytán szükséges helyiségek rendelkezésre álljanak. A terv kivételére azonban csak a háború után kerülhet sor az építkezési anyagok hiánya miatt.

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika-szálló telemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket állásnak minden hétköznap délelőtt 9-11 óráig.

HAJDÚ VARMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSEGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig pihenőnapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MHP titkárnak adhatók át.

GYOGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

"Kossuth" Lux Arnold, Piac-utca 26. Telefon: 29-56. — "Magyar Korona" Káposztássy Géza, Kálvin-tér 15. Telefon: 16-06. — "Arany János" Bozók György, Csapó-utca 66. Telefon: 11-78. — "Hungaria" Szoboszlai Jenő, Szoboszlói-út 4/f.

ŐSZ

Dalimtaian és rimtelen
Bolyongok nyárvégi avaron,
Szívem üres és szomorú,
Szám fanyar iztől fanyarul.
— Őszi légy lágy röptét zavarom.

Ez itt a nyár halála már
Tompult kármín, meg sápadt sárga,
Halott színek fénytelen,
Dietelen, reménytelen,
Utolsó dsú, nagy orgiája.

BARNA TIBOR

Orvosi hír. Dr. Fazakas Sándor egyetemi magántanár, szemorvos, Kálvin-tér 14. szám alatt újból rendel.

Nyugalomba vonul Szabadka polgármestere. Dr. Völgyi János, Szabadka város polgármestere már korábban kérte nyugdíjaztatását. A városi közigazgatási bizottság szerdai ülésén elfogadta a nyugdíjaztatósi kérelmet.

Lapelőfizetési díjat gyűjtött meg. Özv. Horváth Jenőné balmazújvárosi fűszeres feljelentést tett a debreceni rendőrségen dr. Fehér közléstől ellen, aki a Közlönyben előfizetési díja fejében 10 pengőt fejtett tőle, de a lapot nem indította meg. A nyomozás megállapította, hogy a szélbámorságot Doma Nagy Pál budapesti utazó követte el, aki jelenleg az egri törvényszék fogházában van. Doma Nagy beismerte, hogy Balmazújvárosban három kereskedőtől vett fel hasonló módon pénzt, amit elköltött. Megindult ellene az eljárás.

Betörték egy debreceni cipészhez. Giczél János debreceni cipészmeister feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki alkulccsal behatolt üzletébe s onnan 40 pár cipőtalpat elvitt. A tettes kézrekerítésére folyik a nyomozás.

Játékból felakasztotta magát egy 12 éves gyermek. Keszten László 12 éves nyirmadai lakos testvérével bujósckát játszott. Elbujt az istállóba és hogy megijessze öccsét, az istálló gerendájára kötele akasztotta magát, majd a végén a nyakára hurkolt azzal, hogy mikor az öccse megtalálja, azt higgye, hogy felakasztotta magát. A szék kiesésztől lába alól, a kötélt ráfeszült a nyakára s mire megtalálták, megfulladt.

Nagyon elszaporodtak a kerékpártolvajok Debrecenben

Néhány hét óta ismét feltűnő sok kerékpárolpást jelentenek a rendőrségen. Az ismeretlen kerékpártolvajok száma feltűnő módon elszaporodott, az elmúlt napi is négy feljelentést történt a rendőrség központi ügyeletén ismeretlen kerékpártolvaj ellen.

U. Szabó János ebesei gazdálkodó kerékpárját ismeretlen tettes ellopta, miközben néhány pillanatra betért az egyik üzletbe.

Ugyancsak egyik Csapó-utcai üzlet előtt lopták el Rózsa Ferenc, Kút-utca 130. alatti lakos kerékpárját az alatt az idő alatt, amíg vásárolni betért.

Borza Péter kismacsi gazdál-

kodó kölcsönkért kerékpáron jött be Debrecenbe, hogy a garbainrodánál esedékes ügyeit elintézzé. Míg benn volt, ismeretlen tolvaj ellopta kerékpárját, bár azt jóelőre óvatosan láncolta.

A negyedik feljelentést Szentmihályos Bélané, Tegez-utca 27. szám alatti lakos tette, akinek kerékpárját a közlelmezési iroda elől vitték el.

Mind a négy károsult csak pár percre hagyta őrizetlenül a kerékpárt és az elvetemült tolvaj máris rácsapott és ellopta. A rendőrség erőlyes nyomozást indított a tolvajok kézrekerítésére.

Költözésnél eltűnt 800 pengője. Gutmann Józsefné feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki a Piac-utca 69. szám alatti lakásáról való költözkökdésénél egy papirzacskóban lévő 800 pengőjét ellopta. Az ügyben megindult a nyomozás.

Kutyabört találtak az üzletében. Balogh András debreceni, Hatvan-utcai bőrkereskedő ellen a napokban feljelentést érkezett a debreceni rendőrkapitányságra, amely szerint Balogh üzletében nagymennyiségű kutyabört rejtgetet. A kereskedőnél kutatást tartottak, amikor 128 be nem jelentett kutyabörre bukkantak. Balogh András kihallgatásakor elmondotta, hogy a bört Borceller Jakab ügyöntől vásárolta. A rendőrség a börtöt lefoglalta, a kereskedő ellen pedig megindult az eljárás.

Baleset terménybetakarítás közben. Csáti József 55 éves tarcali gazda saját terményét takarította be a mezőről. Egy jól megarkott szekeren igyekezett hazafelé, amikor megtörtént a szerencsétlenség. Egy hirtelen döccenőnél a gazda leest a szekér tetejéről és lábán súlyos sérüléseket szenvedett. A nyíregyházi Erzsébet kórházba szállították.

Besurranó tolvaj Berta Jánosné, Dólya-utca 9. szám alatti udvaráról egy kabátot és egy zsák gyümölcsöt loptott el. A károsult feljelentésére megindult a nyomozás. A kár 20 pengő.

Tűzijáték a gyermek kezében. Különös szerencsétlenség történt a Nagyszőlős melletti Teplica fürdőben. A szerencsétlenség ártatlan áldozatát, Berki Ilona 13 éves diáklányt a nagyszőlősi kórházban ápolják. Berki Ilonka édesanyjától a fürdő egyik szobájában szállott meg, ahonnan előző napon távozott az egyik fürdőző vendég. A 13 éves Ilonka a szobában apró, színes rudaeszkát talált, amelyet érdeklődéssel vett a kezébe, de még mielőtt annak lényegéről és hivatásáról meggyőződhetett volna, a rudaeska kezében felrobbant s a robbanás következtében jobbkezének két ujja igen súlyosan, felső karja pedig könnyebben megsérült. A szerencsétlenségnek tanuja volt édesanyja, aki nyomban orvoshoz vitte sérült gyermekét s mivel pedig az orvos megállapítása szerint műtéti beavatkozás szükségessége mutatkozott, beszállították a nagyszőlősi kórházba.

Ellopták a fürdőben a ruháit másnap megtalálta a tettest. Szabó Bertalan debreceni kereskedőnél feljelentést tett a rendőrségen, hogy a népfürdőben fürdőzés közben ruháit ismeretlen tettes ellopta. A fürdőben este, amikor a vendégek eltávoztak, egy férfi nadrágot találtak, melyben Szakali Kornél gr. Leiningen-utcai lakos nevére kiállított igazolványt találtak. A fiú másnap elment Szakali lakására, ahol ellopott ruháit megtalálta. Szakali ellen megindult az eljárás.

Befejezik a Rákóczi-film külső felvételeit. Több mint két hete forgatják az első magyar reprezentatív történelmi film, a „Rákóczi nótája” külső felvételeit. Kassán és annak környékén dolgozik a film együttese. Daróczy József rendező vezetésével. Több vagonra való kelleket szállítottak a fővárosból a helyszínerre, műzális értékű egykori fogatokat, fegyvereket, lőszerszármokot, kosztüümöket s ezenkívül a kassai Rákóczi Múzeum anyagából is több tárgyat kaptak kölcsön a felvételhez. A napokban teljesen elkészülnek a külső felvételek s a hét végén a Hunnia műtermében folytatják a munkát.

Gyomorsavtúltengés és gyomorfekély ellen csak Kalciszil-t, (ezelőtt Hajduint) használjon, Hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: „Sztankay” gyógyszerár, Debrecen, Szent Anna-utca 64. sz.

Ardrágítás. Szőlősi Sándorné derecskei asszony 2 pár csirkét 27 pengőért adott el s ezzel nagyfokú ardrágítást követett el. Megindult ellene az eljárás.

Halálos motorkerékpárszerencsétlenség a mikóházi úton. Halmi Barna pálházi molnárségéd Sátoraljaújhelyre igyekezett motorkerékpárján. Mikóháza közelében szembe jött vele egy gépkocsi, amelyet ki akart kerülni. Szabálytalanul az út közepére hajtott és nekiszaladt a gépkocsinak. Halmi hatalmas ívben zuhant az úttestre és azonnal meghalt.

Érdekes régészeti lelet Rómában. A Basilica Argentariánál felhalmozott hordalék föléből csonka antik márványfej került elő, amely Caesar idejéből származik és valahá Caesar Forumát ékesítette. Külét csak beható ikonográfiai kutatás fogja tisztázni.

HETFOON elsőnek közöl minden sporteseményt a Tiszántúli Dél Hírlap.

Húsz év alatt 112.808 házaspár vált el. Érdekes kimutatást közöl a Statisztikai Tudóstól az utolsó 20 esztendő házasságkötéseiről. 1921-től 1930-ig 799.263 házasságot kötöttek Magyarországon. 1931-től 1940-ig 782.077-et. Húsz év alatt tehát másfélmilliónál több házasságkötés történt, ugyanakkor azonban 951.434 házasság szűnt meg halálozás és 112.808 elválás miatt. A költött házasságok többlete húsz esztendő alatt 517.194. Megdőbenté a statisztikában a válások száma. A félmillió többlet mellett több mint százezer családi otthon bomlott széjjel, ami azt jelenti, hogy többszáz ezer gyermek veszítette el a nevelő, gondoskodó szülői házat. Azok a szülők, akik házasságukat elválás után bontották fel, nemcsak a saját életük egyenes útjáról tértek le, hanem súlyosan befolyásolták gyermekeik életét is. Az elmúlt húsz esztendő alatt az 1920-as években volt a legtöbb válás. 1922-ben hétézer fölé emelkedett a bontóperek útján megszületett házasságok száma. Az utolsó tíz esztendőben 1936, 1937, és 1938 vezetett, ezekben az években a válások száma megközelítette évenként a bontóperek számát.

Egy nap a 10. számú ifjuzevető kiképző tábor életéből

Előző számunkban beszámoltunk a csónakázó tó melletti levante kiképzőtábor nyilvános táborlüzéről. Kökény Gábor tanulmányvezetővel nézzük meg eventéink foglalkozását. Az öt szakaszra osztott tanfolyamra vezényelt levanték forgószinpadszerűen tanulnak. A tábor területén öt helyen folyik a kiképzés mindenütt más és más tárgykörből. A megállapított kiképzési idő eltelével zárt rendben vonulnak eventéink egyik kiképzőtől a másik kiképzőhöz. Bizony nagy rend és fegyelem uralkodik a táborban. Meglátszik eventéink a táborparancsnok katonás és fegyelmzett egyénisége. Meglátszik ez a fiúk mozgásán is. Keményen megállnak kiképzők előtt. Szemükben csillog a tudománysozmj és az akarat. Még valamit észrevettünk a kiképzés alatt. Tözsér Gábor táborparancsnok és a tanulmányvezető nem csak katonás felépésre és fegyelmzettiségre tanítják a levantéinket, hanem nevelik is őket és ezt olyan lelkiismeretességgel végzik, mintha minden egyes levante a saját fia lennének.

Az első forgószinpadnál éppen számonkérés van, a tegnapi oktatás anyaga, a figyelés, felderítés. Gyors, szabatos válaszok. Igen, hisz ez egy fiatal ébredő nemzet ifjusága, itt nem lehet sugni, de nincs is szükség rá. Ahogy a fiúk mondják, a helytállás, a teljes munka elvégzése itt a becsület dolga, s a „levante legfőbb kincse a becsület”. A zászlónál a puska hordmódját s a puska fogásokat gyakorolják. Még aíg öt napja vannak itt s már is szinte tökéletesen megy a gyakorlat. A vállakon feszül a puskaszij, keményen dolgoznak az izmok. A harmadik forgószinpadon a levanték jelmondatát magyarázza a kiképző. „A levante élete lsten parancsolatából a magyar népért van”. Itt frissítik fel történelmi tudásukat a levantéink, mert az ilyen oktatások módot adnak magyar multunk felelevenítésére. Ez a levanték legkedvesebb forgószinpadja.

A tábor nyugati részében éppen

térképészeti tanúnak. A térképeket és tájólást tanulják. Továbbmegyünk, hogy a többi forgószinpadot is megnézzük.

Itt a levante rangjelzéseket rajzolják a levantéink. Az elméleti részt mindenütt jegyzetfüzetekbe írják s ha szükséges, rajzokat is készítenek.

A forgószinpad kiképzés után világnézetű előadást hallgatnak le-

Utazásnál
a változó életmód zavaria a rendszeres emésztést. Ez emélgést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashaltó.

ventéink. Gyakorlati nemzetvédelemről szól az előadás, mely maga Tözsér László táborparancsnok tart. Többek között ezeket mondotta:

— Kell-e magasztosabb, szebb és szentebb feladat annál, hogy kiscsinyek és serdültek, kunyhók és polgári otthonok és polaiak szülöttei meganulják: imádni nemzetünket és fajtánkat és ezt a véreszentelt drága magyar földet. Levanték! Hazamenve majd, az lesz a feladatok és kötelességek, hogy a rátok bizott ifju magyar hajások lelkében állítsatok templomot a Hazának, melyek oltárára jelmondatul vessétek fer márványba kitörölhetetlenül és elpusztíthatatlanul, hogy a: „Haza minden előtt.”

László levantéink arcán az a nagy lelkesedés és odaadás, ahogy parancsnokuk szavait hallgatják. Látva levantéink lelkesen csillogó szemét, hiszük, hogy a táborból kikerülő levanték megfogják állni helyüket, mint a levenisintzmény első vezetői és hittel s bizalommal engedhetjük haza levantéinket, mert Tözsér László és Kökény Gábornál jó kezekben van úgy a kiképzésük, mint nevelésük.

A tábor elhagyásakor ezeket látva rendíthetetlenül hiszünk egy szebb és boldogabb magyar jövőben.

Baromfijölás Sáránodon. Csuka Balázs sáránói gazdálkodó feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki távollétében a tanyájában levő tyúkól lakatját lefeszítette s onnan 20 darab csirkét elvitt, mintegy 70 P értékben. A tettes kézrekerítésére folyik a vizsgálat.

Uj Giottóra találtak. Firenzében jelentik: Művészeti és tudományos körökben nagy érdeklődést kelt Ugo Proccati műtörténész szentáció megállapítása, amely a Santa Croce Múzeum egyik eddíg fel nem ismert képéről hiteles okmányokkal kimutatja, hogy a Giotto egyik elvesztettnek hitt remeke, amelyet a nagy olasz mester eredetileg a firenzei Badia főoltára fölé festett. A festmény a XV. század közepén négy kerubin alakjával egészítették ki.

Nád árverési hírdetmény. A város szennyvíztisztító telepen az úgynevezett Lovász-zugban az 1942 43. évben termelt 3280 kávé nádra 1943. év augusztus hó 17-én délelőtt 10 órakor a Lovász-zugban a nád tarolási helyén nyilvános szóbeli árverést tartok. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál (városháza telemelet 14. sz. a. szoba) a hivatalos órák alatt 8-12 óráig megteudhatók. A nád a helyszínen megtekinthető. Gazdasági tanácsnok.

Meghalt egy idős pineér. Petrankovics István 74 éves, Vázinczy-utca 3. szám alatti lakos pineért lakásán halva találták. Halálának oka valószínűleg szívizéhlődés. Az öreg embert kiszállították a bontotani intézetbe, ahol felboncolják.

Róma szelleme és Zrínyi Miklós, a költő életműve. Római egyházi körök rámutatnak arra, hogy Zrínyi, a költő, a nagy magyar keresztény éposz szerzője 16 éves korában Rómában tett látogatása alkalmával szerzett meg az egész életművére kiható benyomást, amelyek őt később a kereszténység kardjává és nagy költőjévé tették.

Bukott szentesi diákok bosszúja szigorú tanárok ellen. Valószínűleg bukott diákok központi zúditottak Somogyi Gyula tanár lakása ellen és bezuáltak minden ablakát. A tanár több riasztó lövést adott le, de senkit sem talált el. Most újabb támadás érte Somogyi tanár lakását s annyit követ zúditottak lakására, hogy minden ablaka betört, még a bútorokat is megrongáltak. A nyomozás a tettesek után nem szelet eredményre.

A vatikáni grották újjaalakítása. Az új munkálatok befejeződtek. A grották most három hajóból állva templomra emlékeztetnek. Középsőül áll Szent Péter márványszobra. Körben az egyes boltívek alatt tizen négy pápa síremlékét helyezték el: Kajalin ciprusi királynő, Krisztina svéd királynő, a három utolsó Stuart síremlékét. Több bitoros és kegyúr síremléke is idekerült utóbbiak között, az Orsinik, Gaetanik, De Fonsékek és Della Porták épilaphiumait.

Egymilliókét százezer pengőt kerestek a cseresznyén az egri termelők. A most elkészített számtató szerint az egri termelők 65 vagon cseresznyét szállítottak elegendőben Egerből, ami az idei árákkal számítva egymilliókét százezer pengő bevételt jelentett.

Gyászrovat

Koroknai István 73. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Hevesi-utca 4. sz. Bartha vállalatá végzi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szereltem férjem, édesanyám, Borsos János elhunytával nagy bánatunkban résztvétel voltak... Mindazoknak, akik szereltem feleségem, gyermekünk, testvérem ravatalozó mellett... Mindazoknak, akik szereltem férjem, édesanyám, Borsos János elhunytával nagy bánatunkban résztvétel voltak...

Vitéz dr. Kiss Antal kir. közjegyző 49 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 11 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Kunszentmárton, — Dankó temetkezési vállalat.

Zavaczky Ferenc nyug. altiszti 75 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: István-út 26. Dankó temetkezés.

Iffy Tóth Ambrus Lajos MÁV műhelyből lakatosnővel 18-ik évében elhunyt. Temetése ma, csütörtök délután 6 órakor lesz a II. A terem-ből a református anyaszentegyház szertartásá szerint tartandó ima-után. Lakás: Görög-utca 5. Nagy és Kétyerjéti rokonsága gyászolja. A temetést Csorika Kegelet temetkezési vállalat, Dégenfeld-ter 2. szám, rendezi.

Petrákovits István volt vendéglős elele 74-ik évében elhunyt. Temetése péntek délután 4 órakor lesz a hármás tereméből róm. kat. egyházi beosztással. Lakás: Kazinczy-utca 3. szám. Csorika Kegelet temetkezési vállalat, Dégenfeld-ter 2. szám, végzi.

Köszönetnyilvánítás. Szereltem férjem és édesanyám. Nagy Márton vármegyei iródafelelős elhalálozása alkalmával ezúton mondunk köszönetet a vármegyei tisztviselői és al-tiszti katonák, rokonnaknak, jobará-laknak és ismerősöknek a megnyil-tatott részvétel, valamint a rava-talozóra küldött koszorúkért és virá-gokért. Üv. Nagy Mártonné és gyer-mekéi.

GAZDAK KÖNYVE

Ez a címe annak a könyvnek, melyet Bán Dezső m. kir. gazdasági felügyelő a földművelésügyi minis-terium elnöki osztályának előadója írta a kisgazdák számára. A könyv tartalmazza mindazokat a hasznos tudnivalókat és útbaigatásokat, melyekre a mai változott és sok tekintetben nehezebb gazdasági rend mel-lett a kisgazdának feltétlenül szük-sége van. Részletesen foglalkozik a könyv az új termés beszállítási rend magyarosításával, pontértékelésével és megtartás bennünket arra, hogy számítsuk ki termény beszo-lítási kötelezettségünket. A köte-lezőben termelői ipari növények jövő évi rendeltetés is ismerteti rész-letes magyarosításokkal együtt. Érde-kes és hasznos tudnivalók vannak még a telekönnyről, a kisgazdának általános feladatairól, a közszékháza szerepéről stb. stb. Allattjényszési kérdések is találhatók ebben a sok-oldalú falusi tanácsadóban.

Befejezésül táblázatos kimutatás-ban megtalálhatja benne az olvasó valamennyi szántóföldi növényünk termelési adatait és a vemhességi naplart.

Az izlésesen kiállított, ábrákkal ellátott könyv bolti ára 8 pengő. — Ezen az áron bármelyik könyvkeres kedésben, vagy IBUSZ pavidonban beszerezhető. Tekintettel azonban a szerző által szolgálni kívánt mező-gazdasági érdekekre, az ezüstkalá-szos gazdák, valamint azok, akik igénylésükkel közvetlenül a szerző-höz fordulnak, a bolti ár helyett 5 pengős kedvezményes áron rendel-hetik meg a könyvet, a feltüntetett összegnek az 51.826. számú Bán De-zső, Budapest című postatakarék-pénztári csekkzámlára történő be-fizetés útján. Egy befizetés után több megrendelés is eszközölhető. A befizetéseket a pontos név és cím (utolsó posta, utca, házszám) feltün-tendő.

LEGUJABB

Olaszország nem vállal szegycmenteljes békét

Róma, augusztus 11. (MTI) Mértékadó olasz politikai körökben az olasz nép békevágyával kapcsolatban azt mondják:

Senki sem tagadja, hogy az olasz nép a fasiszta rendszer bukása után azt kívánta, hogy elérhesse a békét, a háború áldozatainak végét. Az ellenség feltétel nélküli megadást követel. Mi a magunk részéről semmi-féle erőszaktól és háborútól nem riadunk vissza, — jegyzik meg olasz

körök, — de ezt a szegycmenteljes feltételt nem vállalhatjuk.

A feltétel nélküli megadás esetén az olasz nép messze lett volna attól, hogy elérje a békét és Olaszországot tüzzel-vassal pusztították volna továbbra is azzal a különbséggel, — hogy ezzel fegyvertelenül kellett volna szembenéznie. Az olasz nép nemcsak szociális és politikai s- lokért küzd, hanem erkölcsi és szel-lemi értékeinek megmaradásáért is.

Védjük a termést otthon

A legutóbb ismertettük, hogyan védjük meg azokat a feladatokat, hogy hogyan védjük a termést otthon, a szérűskertekben az eselle-ges légi gyújtogatás ellen.

Az a fűzet, amelyet a Honvédel-mi Minisztérium írt elő, engedélyez-tett és a Légóllalmi Liga Országos Einöksége sok-sok ezer példány-ban küldött szét az országban részletes és rajzokkal szemléltető útbaigazítást ad a mezőgazdasá-gi termények lególlalmáról, azért mi itt csak rövid emlékeztetőül fog-laljuk össze tennivalóinkat.

Telünkre, vagy a szérűskertbe betakarított termés ellen is repülő-gépen, vagy léggömb útján ugyan-azokkal a gyújtóeszközökkel támad az ellenség, mint a mezőn levő termés ellen. Ezeknek a gyújtóeszközöknek, gyújtólámpáknak, gyújtó-permetnek, gyújtógömbnek, gyújtó-tójsónak, gyújtópalacknak, gyújtó-zsáknak a működését, veszedelmes tüzhatasát és megsemmisítésének módjait már tudjuk, most arra a kérdésre kell megfontolnunk, mi a legfontosabb tenniva önk ellenük akkor, amikor a termés már betakarítva, cséplésre vár. Az első legfontosabb teendők az állandó éber tüzfizyélő és a szigorú, komoly tüzfizyélőszolgálat tartása. Ejjel-nappal figyelünk ki a látóhatárt, hogy nem hullanak-e gyújtóeszköz-ök, nem száll-e léggömb földjeink felé. Tüzfizyélőt kell tartani a templomtoronyban, de célszerű még a határ egy-két kimagasó pontján is, hogyha megjelennek az ellenséges repülőgépek, vagy léggömbök, vagy gyújtóeszközök hül-lását észlelnék, azonnal riasztani tudják a falut. Felbecsülhetetlen előny az, hogyha a gyújtóeszközö-ket már akkor ártalmatlanná tud-juk tenni, mielőtt azok tüzet okoz-tak volna. A riasztás kürtjeivel, ki-átással, nappal zászlóelzással, vagy lovas, kerékpáros küldöncce-rtörténi.

Természetesen legelsőnek a tü-zoltókészültségeket kell értesíteni — amelynek felállításáról kü ön bünt-elető rendelet intézkedik. A tüzfizy-élő készütség felszereléséhez tartozik a rendes felszerelésen kívül minden ember számára egy-egy ásó, vagy lapát, vizesveder, vasvilla, több tüzhorog. A készütség szállítására, a feckendő, a vizesjaitok vontató-sára előfogatokot kell biztosítani, hogyha tűz támadna valahol, idő-vesztés nélkül munkához tudjon látni. A tüzfizyélő az általános tü-zoltógyakorlat szerint kell végezni. A készütséget 12 óránként váltjuk

A 180.000—eln. 1936. B. M. és a 194.700—1941. B. M. számú rende-let intézkedik arról is, hogy már az asz-ogok úgy legyenek rakva, — ha-mentésük könnyebb legyen. A szérűskertek a község legésző há-zától 100 méterre abba az irány-ba kell telepíteni, amerre az ural-kodó szél fúj és lombos fákkal, vi-zesárokkaival kell körülvénni. A kaz-lak hosszúsága egfeljebb 20, ma-gassága 8, szélessége 10 méter lehet. A kazlak között megfelelő

széles, legalább négy méter széles útnak kell lennie. Tüzfizyélő szer-elet, mint takaróponyvát, vedret, lapátot, vasvillát, tüzhorgot, szikra-csapót, léfrát és olívízet (bővízű kutat) tartunk itt. A nem a közös szérűskertbe, hanem a telkünkre hordott gabonasztragok, szalma-kazlak közelében is készítsük e ő a tüzfizyélőeszközöket.

Ezeknek az intézkedéseknek a pontos megtartásával eredménye-sen tudunk védekezni az ellenséges légi gyújtogatás ellen.

Villámgyorsan bemutatkozik a Villámrevü minden tagja

Ol napja, hogy sikert sikerre halmoz Debrecenben a Villám-revü. Annyi szépet és annyi jót és ami a legfőbb, annyi újat ad, hogy szem legyőz a tapán az, amely káprá-zás nélkül végig tudja nézni. De a revüársulat vezetősége kedve-skedni akar még ezeken felül is a debreceni közönségnek, a követke-ző néhány napon keresztül állan-dóan új műsorszámokat íktat be, amelyek méltán nyerik meg a köz-önség tetszését.

Erdekessége a társulatnak a 4 Therone. Amint a nevük is előre figye mezteti az embert: franciák. Velük kissé nehezen ment az inter-ju, mivel csak franciául beszélnek. De hála Istennek — ott volt a tár-sulat egyik tagja, lby, s készséggel vállalta a tolmács szerepét. Ilyen úton tudjuk meg, hogy a két fran-cia férfi és nő már bejárta jófor-

mán az egész világot. Egyébként e- vannak ragadtatva a debreceni közönségtől.

A társulat egyik fítosorrú tagja árulta el a következő érdekességet: — Ennél a társulatnál van egy retentő nagy optikai csalódás. senkisé az ami, hanem más.

— Például lby és Angéla sem táncosnők, mindkettőjüknek jókora darab föld van elkönnyelve vára-melyik telekkönnyben s most is csak egy kirándulást tettek Debre-cenbe s hogy hogy nem, a kirán-dulásból szerződés lett. lby egyébként szorgalmasan tanul, mert szeptemberben színiskolába irat-kozik be.

Következő interjuanyag a 2 Pet-ters. Mindketten neves gladiátorok, akik szintén bejárták Európa leg-nagyobb városait.

Erdekés megfigyeni, hogy a Vil-lám társulat minden tagja leg-alább három, négy nyelven beszél.

A társulat piorette táncosnöje Soós Magda. Erdekés jelenség, aki most a debreceni vendégszerelplé-séért hagyta ott a budapesti Ope-raházat.

Vajda Rózi előadóművészö a társulat Kiss Manyija. Saját sláge-rei, s táncszámai vannak.

Estéről-estére valóságga bámu-latbaeijik a közönséget a Bartonék. Ok is bejárták már Európát s szin-tén nagy elragadtatással nyilatko-znak Debrecenről. Ugyanígy nyilat-kozik Wlada, a galambrevü tulaj-donosa és Niclas, a hasbeszélő, azal a küönbséggel, hogy hozzá-teszi: — Mindenki lehet hasbeszélő, csak éhes gyomor kell hozzá!

UJABB RENDELKEZÉS JELENIK MEG A PAPIRKORLÁTOZÁSROL

Budapest, augusztus 11. (MTI) A Budapesti Közlöny csütörtöki számá-ban jelenik meg az iparügyi minisz-ter rendelete egyes naptárak, határ-ídőnaplók előállításának szabályo-zása tárgyában. A rendelet a papír-takarékoskodás szempontjából csak a naptári részt, vagy naptári rész-en felül csak közérdekű cikkeket tartal-mazó naptárak és határidőnaplók előállítását a m. kir. ipari anyaghi-vatál engedélyéhez köti. A rendelet melléklete meghatározza a naptárak műszaki oldalait is.

SPORT

Döntetlenül végződött az Ujpest-NAC mérkőzés

UJPEST-NAC 2:2 (1:0)

Ujpest FC—Nagyvárad AC 2:2 delem sikerrel hátrította el. Mezöny (1:0). Szent István Kupa-mérkőzés. játékkal ért véget a féldő.

Latorca-utcai sporttelepen, 18 ezer néző, játékező Székely volt.

Igen élénk és változatos küzde-lemmel kezdődött a mérkőzés. Pár perccel a játék után az Ujpest némi fölényt harcolt ki és a 12. percben Pendeli szép fejcs göljával megszerezte a vezetést. 1:0. A góra a nagy-váradí együttes heves ellentámadás-sal válaszolt, de igyekezetét nem kí-sérte szerenése. A 20. percben Bodo-la fejelté kapura a labdát, de Bíró a gólvonalról fejelté vissza. A NAC fölénye állandósult, de az újpesti védelem jól működött. A 35. percben Bodola szabadrugását Sziklá kiűltötte, a labda Kovács II-höz ju-tott, akinek veszélyes lövését a vé-

Szünet után az Ujpest támadott és a 17. percben szabadrugásból Po-zsonyi újabb góllönyt szerzett az új-pesti együttesnek. Ezután NAC erő-teljesen támadott, a 32. percben Bodo-la Tóth III elé játszolta a labdát, aki éles szögéből szépfített az eredmé-nyen. A 43. percben Kovács II. be-adásából Bodola védhetetlen gólt fe-jelt és ezzel a Nagyváradí AC ki-egyenlített. A 44. percben érvényte-len gólt szerzett a NAC Bodola ré-vén. Végeredményben 2:2 arányú döntetlen eredménnyel végződött a mérkőzés. A sorsolásnál az Ujpest-nek kedvezett a szerenése és így a Nagyváradí AC kiesett a további küz-delmekből.

MILYEN LESZ A DVSC JÖVŐÉVI CSAPATA

A csapat megerősítése jelenleg is folyik, a vezetőség úgy látja az az állásponton van, hogy hagyni kell a játékosokat, majd a villám-igazolattás határidő végén öleső-ban lesznek megkapathatók. Ebben van is valami igaz a vezetőségnek mert mint már jelentettük, a Sze-ged az elmúlt nap ajánlotta Vörös átadását a DVSC-nek.

A megszerzett játékosokat még nem lehet tudni, hogy milyen posz-ton használja majd Möré edző. Az újvidéki Raab összekötő. Ille szélső és Nagy II középfedezet. Műndegyiké nek nagyon jól kell szerepelni, ha helyet akarnak kapni a csapatban.

A jövő évi csapatot — tekintetbe véve, hogy még négy nap van játé-kos szerzésre — véleményünk szer-int így nézhet ki: ? — Csokai, B. Nagy — Nagy II, Mester, Zilahy — Raab, Szilágyi, Serfözö. ?

MA DÓ L EL, HOGY BEREZ A DVSC JÁTEKOSA LESZ-E?

Berez István, a Bocskaí és a DVSC volt játékos, mint ismeretes, jelenleg szabad, mert egy év eltelé-vel a Kaposvári Turulhoz, úzózó igazoltatás hatályát veszítette.

Ertesülésünk szerint Berezet a DVSC ismét le akarja igazoltatni. A játékos és az egyesület azonban még nem egyeztek meg. A vezetőség levélben értesítette Berezet, hogy legkésőbb a mai nap folyamán nyil-atkozzon: aláírja-e a DVSC-hez szóló igazolását, vagy nem.

Ha Berez nem akarja a DVSC-hez jönni, ebben az esetben az Ung-vári Rusj-hoz menne és ebben az esetben a MÁV műhelynél jelenleg vállalt állását is elhagyná. Ungvá-rott edző és játékos lenne Berez.

SPORTHIRMONDÓ

A Szegedi VSC befejezte a csapat erősítését. Hat új játékosal tudul a szegedi csapat az NB-ben. Az új szerzemények: Fábán jobbszélső, Kovács F balösszekötő, Ottó halöz-szekötő, Bundik balcsélső és Frénák jobbszélső. Vasárnap a szegediek az Elektromos, vagy Kispést ellen ját-szik barátságos mérkőzést, amely előkészület lesz a DVSC elleni viá-gdázra.

Szatmár város nagyon várja a DVSC-t. A vasárnapi mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az eredeti tervtől eltérően nem Szat-már város válogatottjával játszik a DVSC, hanem a Szatmári Törékvés-sel. A Sz. Törékvés nem lehet komoly ellenfele a DVSC-nek, a mér-kőzésnek inkább olyan könnyű ed-zés jellege lesz.

Az Ungvári AC leigazolta Luka-esoí, a Fegyvergyár játékosát. Ujság meg az Ungvároí, hogy a csapat visszaadta a DVSC-nek bérést, a debreceniek volt játékosát, aki az NB III. csoportot fogja erősíteni. — Egész jó kis csapata lesz a DVSC-nek, hiszen több elsővonalbeli játé-kos is oda fog szorulni.

Tátos a világ legjobb úzója le-hetne, ha rendszeren edzene. Nagy meglepetést keltett Tátos vasárnapi versenyzése, amikor rendszeres ed-zés nélkül remek eredményt ért el 800 méteren. Sportkörökben általá-nos az a vélemény, hogy ha Tátos nem vízilabdázna, hanem rendszeren úzóedzéseket folytatna, a világ legjobb úzója lehetne és a közép-távokon rendre megdönthetné a je-nleg fennálló világesztéseket.

Asbóth a borgholmi nemzetközi tenisversenyen a svéd Lástmannai játszott együtt férfipárosban s a Cramm—Creen német pártól 2:0, 9:11, 6:2, 6:3, 6:1 arányú vereséget szenvedtek.

Palatinus, a Gamma volt közép-esulára a Kaposvári Rákóczi játéko-sa lett. Palatinus a Törékvésben úgy indult, hogy a legnagyobb ma-gyar középcsatárak egyikévé növi ki magát, azonban a Gammában nem váltotta be a hozzáfűzött reménye-ket, nem igen játszották és a játé-kos inkább kisebb egyesületekbe megy el.

Bogár után a Ferencváros is ér-deklődik. Állítólag a nyíregyháziak azonban nagyon drágán akarják ad-ni. Beszélnek 25 ezer pengőről is. Emlékeztet, hogy tavaly ennyit kért az Ujpest a Gammától Zsengellerért de nyilvánvalóan csak azért, hogy elvegye a kedvét a görögbeícs esu-patnak. Ilyen összeget Magyarorszá-gon játékosért még nem fizettek ki.

Filák (Füleki), a Bocskaí volt já-tékos, aki később a DVSC-ben is játszott, az Ungvári Rusj játékosá lett.

Szeptember 12-én lesz Stockholm-ban a svéd-magyar válogatott labda-rugó mérkőzés. Pár nappal később a finn és a dán válogatottal játszik a magyar csapat ugyancsak válogatott mérkőzést. Az előkészületek még nem történtek meg, de hamarosan sor kell, hogy kerüljön erre is, mert a portvára 16—18 játékos kell el-vinni, hogy mindhárom mérkőzésre biztosítva legyen a teljes csapat.

Augusztus 19-én lesz a Szent Ist-ván Kupa döntője. A torna győztese eddig már két esetben a Ferencváros volt, most azonban úgy látszik, hogy nehezebb dolga lesz. A Gammá val kell megküzdeni a döntőhej-telért. A Szent István Kupa egyébként örök vándordíj, akkor sem nyerné el a Fradí, ha most hamad-szor is ő lenne a győztes.

NYÁRI ERDEI LEGETETES ENGEDÉLYEZÉSE

Ertesítem a város jószágirtó gazdaközönseget, hogy a Hortobágy-pusztán tapasztalt aszállyárra tekintettel a f. évben a Hortobágy-pusztára, szabályszerű hajtócédula váltása mellett az 50-es gulyákba kihajtott törzskönyvezett teheneket...

A hajtócédulát az arra jogosultak részére 1943. évi augusztus 12-től a számvetőség, városháza, I. emelet 10. sz. szoba adja ki.

A legeltetés a számvetőség által kiadott és az illetékes m. kir. erdőhivattal látalmazott hajtócédula alapján az erdőhivatal által kijelölt területen történhetik. Azok az állattulajdonosok, kiknek használatbirtokuk és téli legeltetési joguk van...

A legelőbőr a szárvasmárkák után átlagosan 10 pengő, mely összeg a hajtócédula kiadásakor előre fizetendő.

A város erdőseibe kihajtott tehenek őrzéséről, vizellátásáról a legeltető gazdák saját költségükön maguk kötelesek gondoskodni.

A pásztorok által okozott mindennemű kárért az állattulajdonosok egyetemlegesen, a jószágok által okozott károkkért az állattulajdonosok egyénileg is felelősek.

A legeltető jószágulajdonosok kötelesek gondoskodni arról, hogy a kihajtott állataik a fiatalosokban, valamint a legeltetésre ki nem jelölt erdőrészekben kárt ne tegyenek...

VIII. A eséplés és kazalozás együttes munkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb részes munkabér.

A munkások a fenti bérért tartoznak a terményt elcsépelni, szükesség szerint rostálni, a szalma, polyva és törekkazalt szakszerűen összerakni...

IX. RÉSZMUNKÁK. A burgonya részesmunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Alsó és felső határ: a) Az összes munkák elvégzése fejében: jobb földön egynegyed rész, gyengébb földön egyharmad rész a termésből.

Közgazdasági Piaci árak

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Barack, Alma, Ósibarack, Körte, Sárgadinnye, Görögdinnye, Szilva, Szőlő.

ZÖLDSEGGPIAC

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Hagyma, Tök, Bab, Szemesbab, Uborka, Csöveskukorica, Karalábé, Paprika, Burgonya, Káposzta.

HIRDETMEY

az 1943. évre érvényes és a 3670-1943. M. E. sz., valamint ennek végrehajtása tárgyában kiadott 215.200-1943. IX. I. F. M. sz. rendelet értelmében felelmi legkisebb és legnagyobb gazdasági munkabérek-ről.

Az alább következő felelmi munkabérek 1943. évi július 28-tól érvényesek.

(7. közlemény)

A gabonarészt a munkaadó tartozik a munkás lakására hazaszállítani saját költségén. Az idegenbéli szerződötlet munkások keresményét a munkaadó a legközelebbi vasútállomásig köteles minden ellen-szolgáltatás nélkül szállítani.

A munkaadó köteles a munkásokat a lakóhelyüktől 3 km távolságon túl eszközeikkel együtt a munkahelyre szállítani és a hévígével, vagy a munka befejeztével őket hazaszállítani.

Amennyiben 1 km távolságon belül kút nincs, kellő mennyiségű gőz friss ivóvízről való gondoskodás a munkaadót terheli.

A vagylagos bér tekintetében a munkásoknak az aratás megkezdését követő második napig van joguk nyilatkozni, hogy a részért ki kívánják-e, vagy pedig a biztosítékot. Az aratórészt a munkások csak a teljes munka befejeztével kapják meg.

Az aratómunkások az aratás és hordás ideje alatt a vihar által szét hányt keresztet szarígatni és újra összerakni kötelesek minden külön ellenszolgáltatás nélkül.

VIII. A eséplés és kazalozás együttes munkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb részes munkabér.

Alsó és felső határ: a) Saját (nem béreséplő) gépnél: élelmezéssel 3,5 százalék; élelmezés nélkül 4 százalék. A részben az etetők munkabére is belefoglalatik.

b) Béreséplőgépnél: 1. Elevátoros gépnél: élelmezéssel 3 százalék; élelmezés nélkül 3,5 százalék.

2. Elevátornélküli gépnél: élelmezéssel 3,5 százalék; élelmezés nélkül 4 százalék. A részben az etetők munkabére nem foglalatik be.

A munkások a fenti bérért tartoznak a terményt elcsépelni, szükesség szerint rostálni, a szalma, polyva és törekkazalt szakszerűen összerakni, a eséplőgép körül naponta tisztítani, a gépet esős időben befedni, a terményt mázsára, majd magtárra zsákolni.

Élelmezés fejéknél: vagy bentkóst vagy az alábbiak szerint búza 16 kg, szalonna 1 kg, burgonya 2 kg, száraz fűzelék 1 kg, hús 1 kg, fűszerpénz 2 P.

A keresmény hazaszállítására, valamint az ivóvíz gondoskodására vonatkozóan az aratásnál megállapítottak az irányadók.

A eséplésnél a géptulajdonos köteles fűtőt adni, melyhez szalmafütés esetén munkavállalók egy kisegítő (peckást) adnak.

IX. RÉSZMUNKÁK

A burgonya részesmunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Alsó és felső határ: a) Az összes munkák elvégzése fejében: jobb földön egynegyed rész, gyengébb földön egyharmad rész a termésből.

A fenti részberért elvégzendő kézimunkák: a vetéssel (ültetéssel), műveléssel (háromszori kapálással és töltögetéssel), betakarítással (beleértve a válogatást, prizmabarakást, valamint a prizmáknak szalmával és egy ásnányi földdel letakarását is) és behordással (beleértve az elvermelést és kocsirakást is) kapcsolatos összes kézimunkák.

A munkaadó a földet jó termőerőben, továbbá vetésre (ültetésre) előkészítve köteles átadni és vetőmagot is tartozik adni.

Ha a munkaadó lókapát és lovat ad a részesmunkásnak, úgy kát boldanként egy, ha pedig vezetőt ad, úgy kát boldanként két nyári munkanapot köteles részesmüve-

lő ellenszolgáltatáskeppen teljesíteni. Amennyiben részesművelő a külföldön munkanapokat nem teljesítene, a munkaadónak joga van a munka idején érvényben levő napszámber alapulvételével a részesművelő terményjárandóságából annyi napszámbernek megfelelő értékű terményt visszatartani, ahány külön munkanapot részesművelő teljesítetni tartozott volna.

b) A belakarítási és behordási munkák fejében: jobb földön egykilenced rész, gyengébb földön egyhated rész a termésből.

A munkás részét saját költségén tartozik hazaszállítani.

A tengeri részesmunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Alsó és felső határ: a) Az összes munkák elvégzése fejében egyharmad rész a termésből és megegyezés szerint a közlés terményből.

A fenti részberért elvégzendő kézimunkák: a műveléssel (egyeléssel, háromszori kapálással, fátlyazással), betakarítással (beleértve a kiválogatást, a szárnak a föld szintjéig való levágását és átkötözést) és behordással (beleértve a szár behordásával kapcsolatos kézimunkát és görébarakást is) kapcsolatos összes kézimunkák.

Egynegyed része jár a termésnek ha a munkaadó lókapát, munkavállaló azonban megkapálja a sorokat, továbbá elvégzi mindazon munkákat, amelyek a harmadost terhelik.

(Folytatása következik)

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Kiadja: Aiföldi Sajtóvállalat Kft. Felelős kiadó: Balogh István.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magánynyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78. 8

Gálocsy tizennyolc éves nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 28-72. 214

Háztartási alkalmazott

Komoly főzőmindentest főlvesz magános úr. Jelenkezés Maróthy Gy.-u. 21. Kizárólag délután 3 órákor. 909

Betöltendő állás férfiaknak

15-17 éves fiúkat ládaszegezésre felvezünk. Balog Ládagyár, Külső-vásártér 14. 68

Nős házmester egyszerű-mind kocsis felvétetik. Kíller Ede bűtorülzetébe. Piac-u. 68. 75

Bentkocsiztal kocsis felvétetik. Barna-utca 3. sz. 73

Teljes ellátás

Teljes ellátásra középiskolásokat elfogad ref. lelkészné. Lenvászon keletgye eladó. Rothermere-u. 21. 4. a. 63

Butorozott szoba

Kiadó egy szoba belvárosban fürdőszoba használattal annak, ki a teljes berendezést igény-művel megveszi 8000 P. „Urj kényelem” jellegére a kiadóba. 59

Eladó ingóság

Eladó ingóság. Eladó egy mély gyermek kocsis. Nyilastelep, Veres-egyházi Tamás-utca 4. 66

Teljesen új lenvászon ágyhuzat eladó. Fürdő-u. 5. S

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutatassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek Sas-utca 2. 60

Lakásért takarítást vállalkozók

Nagné, Varga-u. 13. Ny 1826

Sírkövek műköből és termésköből mészsalak gyűmölcsösök részére és piros salak kertü utakra kapható a Debreceni Műkögyárnál, Fürdő-u. 2. 54 v. v.

Fehérneműek himzése főzhető fonáttal, díszszálak, jelvények készítése, párnaék montorozása Pethő kézimunka szakiparában, Szent Anna-u. 10. Családi címerek festése. 968

Szőrme bundákat javítok alakítok, festek. Veszék eladok. Kőváry szücsmeister, püspöki palota 1. 31. v. 968

Ékszer javítás, briliáns és ezüst beállítás. Hamis-ékszer eladás. Pollák Endre aranyművesnél - Hatvan-utca 2. 76

Stoppolást és feldozást vállalkozom, nagyon szépen dolgozom. Parcellát Reszonné Nagyvárad-u. 11. szám, kapunál első ajtó. pincelakás. 62

Aranyat, ezüstöt s briliánt napi árban veszek. Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas-u. 2. 61

Birtokbérlet

Kiadó birtokbérletek! 1300 holdas birtok szeszgyárral Szolnokban. - 204 hold. Megbízott Samu János, Deák Ferenc utca 7. 673

Konyhakertészek figyelme! Kiadó Bellegelő 255. sz. alatt a városból 7 km-re a hosszúpályi köves országúton a 2 km-nél 10 hold fekete homok tanyával. Érdeklődj Görbe-u. 9-b. sz. alatt. 99

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró- és gépírőiskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet. (Debreceni tanke-reületi királyi főigazgatói engedély száma 6475/1941-42.) Vidékieknek vasútkedvezmény. Bathyány-utca 1. 495

Élelmiszer, ital

Saját termesztésű bort 25 literenként eladok. Barna-utca 3. sz. 298 v. v.

Kereslet

Golyósprést, közepnagyságú, megvételre keresünk. József kir. hg.-u. 16. Nyomda. 844

Taposókudát keresek megvételre. Rakovszky-u. 42. I. 3. 844

Oeska vasat, fémét, gépet a legmagasabb áron veszek. Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94. 937

Hentelek és mészarosok figyelmébe! Csonthulladékokat a legmagasabb napiáron veszek. Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. - Telefon: 26-94. 936

Zenélőórát, régi vazăt, zenélő képet megvételre keresek. Maróthy Gy.-utca 21. délután 3-4-ig. 696

Mosott rongyot vesz lapunk nyomdája. József kir. h.-u. 16. 691

Aranyat, ezüstneműt, ékszerket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac-utca 56. 62

Vadászgyevert, 12 vagy 16-ost keresek megvételre. Lakás: Bethlen-u. 53. Ny

Egy sertés meghizalására keresek egy disznó-olat Varga-utca közelében. Havi bért fizetek érte. Ajánlatot kérek. - Varga-u. 7. Nagy József. 70

Rádió

Árútot, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84, telefon: 32-54. Vidékieknek soronkíval. 673

Butor

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben, Piac u. 71 sz. 1966

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyet vesz, elad, vagy becerél vitez Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Használt 100, 150, 200 literes borshordót keresek megvételre, Rakovszky-u. 42. I. 3. 843

suth-utca 51. Használt bútorokat, irodai berendezést, wertheimkasszát, üzletberendezést, magus áron veszek. Verő Csapó-u 10. 298 v. v.

Samu János

OFB engedélyes hirdetés. Iroda: Deák Ferenc-u. 7. Eladó ingatlanok:

Házak: Nyilastelepen 2 szobás ház 12.000 P. Homokkerten szép 2 szobás családi ház - 30.000. Poroszlói-út 25. szám alatt kisebb villa 500 öl területtel. Egyetemhez közel 300 öl villetelek, Csapókerten szoba, konyhás ház 740 öl területtel 15.000. Eladó földek: Biharban 11. Szoboszlóan 6. Kabán 2. prima. Bérbeadó 1300 holdas birtok szeszgyárral. Iroda: Deák Ferenc utca 7. 76

Modernháló, konyhaberendezés, kombinált szoba, rekamié, fotelek, szolon, divány eladó. Kos-

Eladó ház

Rothermere-u. 5. szám alatt emeletes bérház eladó. Értekezni: Pécsi és Pap ügyvédeknel. Ipar-kamara. 641

Birtokvétel

Sürgösen vennék 18-20 k. hold tanyásbirtokot, lehetőleg Hajdú megyében. Ajánlatot „Mindentermő” jellegére a kiadóba kérek. 74

Szőlő, gyümölcsös

Gyümölcsöst egy szoba, konyhás lakással keresek megvételre azonnali készpénzfizetésre. Irásbeli ajánlatokat „Tizezer pengő” jellegére a kiadóba kérek. 732

Gazdasági termények

1000 drb. jófajta borszölő gyökereket vesszőre ajánlatot kérek. „Szölővessző” jellegére a kiadóba. 842

Elveszett

Elvesztettem Hunyadi-utcán összes élelmiszerjegyeimet. Megtaláló 50 pengő jutalmat kap - Makronezi, Vörösmarty-utca 26. 1819

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintezetének körforgógépén Igazgató: Somogyi Gábor